

ТУНДЖЕР ДЖЮДЖЕНОГЛУ

**МАЛЯР
(BOYACI)**

(Комедія на 2 дії)

Переклад Павла Ковалю та Олександра Кучми.

Тунджер Джюдженоглу
www.tuncercucenoglu.com
cucenoglutuncer@gmail.com

Перекладачі:
Павло Коваль
pavlo.koval1973@gmail.com
Олександр Кучма
pereklad@gmail.com

Присвячується професорові **Бозкурту Куручу**

ДЕКОРАЦІЇ

Приймальний покій лікаря.

Приймальня для пацієнтів. Крісла, журнальні столики, вазони з квітами, картина на стіні. Двері на балкон. Вікно виходить на проспект.

Кімната секретаря. Невеличкий стіл, телефонний апарат, шафа для верхнього одягу та музичний центр.

Поряд із кімнатою секретаря розташовані двері до кухні, якої глядач не бачить.

Інші двері ведуть до оглядової кімнати. В кімнаті стоїть кушетка. В стіну влаштовано шафу, де можуть заховатись дві особи. Крім цього в кімнаті розставлене, хоч і не потрібне, медичне приладдя.

ДІЙОВІ ОСОБИ

КАДІР - Чоловік 30 років. Маляр.

ГЮЛЬ - Жінка 25 років. Дружина Кадіра.

МУСТАФА - Чоловік 35 років.

АХМЕТ - Чоловік 40 років. Лікар.

ХАЛІТ - Чоловік 60 років. Генеральний директор холдингу.

НУРТЕН - Жінка 30 років. Досить приваблива.

ТУРГУТ - Чоловік 40 років. Товариш лікаря Ахмета.

ТАХСІН - Чоловік 50 років. Начальник відділу кадрів Холдингу.

ЖІНКА - 30 років.

КІЛЕР - ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ (Йому 30 років, повинен грати один і той самий актор).

МІСЦЕ : Стамбул

ЧАС : Наші дні

ПОРА РОКУ: Літо

ЧАСТИНА ПЕРША

I

ДЕНЬ ПЕРШИЙ

(АХМЕТ нервово ходить по оглядовій. Час від часу поглядає на годинник, почувши кроки, нашорошує вуха та чекає, коли задзвонить дзвоник; не почувши його, продовжує нервово очікувати. Більше не витримує та набирає телефонний номер.)

АХМЕТ - Ало! Серденько, З'єднай з Тургутом! Це Ахмет, Ахмет! Швидше. Ало! Яке там їхати? Я в своєму кабінеті. Як мені їхати? Твій маляр же не прийшов! Ні, не прийшов! Та звідки мені знати? Ти сказав, що він надійний чоловік, ось і найняли його. Як мені не нервувати! Запізнююсь на літак, Тургут, зараз не час для жартів. Мені треба завтра вранці бути в Берліні. Мені ще треба заїхати додому зібрати валізу. В мене ж немає жінки, як у тебе. Це ж ти завжди на всьому готовому!

(Дзвонять у двері.)

АХМЕТ - Почекай! Може це він!

(АХМЕТ відчиняє двері. Заходить КАДІР. В одній руці в нього драбина, в іншій — відро з пензлями та іншим приладдям.)

КАДІР - Пане лікарю?

АХМЕТ - Котра година?

КАДІР - *(Поставивши начиння, дивиться на наручний годинник.)* Третя двадцять.

АХМЕТ - Дивно. Мій показує сімнадцять на четверту.

КАДІР - Мій трохи поспішає.

АХМЕТ - От лихо!

КАДІР - Недавно впав у відро з фарбою.

АХМЕТ - Зачиняй двері! Проходь!

(КАДІР зачиняє двері, проходить, АХМЕТ кидається до телефону. Намагається говорити, щоб КАДІР не почув.)

АХМЕТ - Нарешті прийшов! Йй-богу, мені він не дуже сподобався Ну не знаю, відповідальний за цю справу — ти. Ну хоч заходь час від часу! От чорт, і секретарка у відпустці! Добре, добре! Перед тим, як віддавати гроші, перевір зроблену роботу! Гляди ж, Тургут, я тобі довіряю. До зустрічі через тиждень. До зустрічі!

(Кладе слухавку) Як тебе звати?

КАДІР - Кадір

АХМЕТ - Коли ти мав прийти?

КАДІР - Та на двадцять хвилин запізнився, пане лікарю. В автобус не пускали

АХМЕТ - Кого?

КАДІР - Мене.

АХМЕТ - Ти що, збирався їхати автобусом?

КАДІР - На таксі було б дорого. Поки дочекався совісного водія, пройшло півгодини.

АХМЕТ - *(Намагаючись не виявляти свого роздратування)* Слухай Рифки...

КАДІР - Мене звати Кадір, лікарю.

АХМЕТ - Та вже ладно. Де твій помічник?

КАДІР - В нього дуже важливі справи.

АХМЕТ - О! А це що значить? Тобто, ця справа не важлива?

КАДІР - Жодна справа не може бути важливішою від виселення.

АХМЕТ - Це ти до чого?

КАДІР - Сьогодні зранку папір прислали. Якщо протягом місяця не з'їдемо з хати, то викинуть нас на вулицю. Ви знаєте, що це значить, лікарю? Поліція! Жандарми! Грейдер! Гучномовці! В хаті домашні волають! Власне кажучи, в хаті речей тих не гурт та й те барахло! Зранку почули, що ніби є дім нам по кишені. Треба не прогавити. Так важко знайти дім в оренду, пане лікарю.

АХМЕТ - *(Щоб не затягувати розмову)* Та знайдете ще. Зараз...

КАДІР - Чи може ви знаєте, хто хату здає?

АХМЕТ - Ні.

КАДІР - Якщо так, то звідки ви знаєте, що ми знайдемо хату? Це дуже важко, пане лікарю. Ворогові не побажаєш отак залишитися просто неба.

АХМЕТ - Так, Хамді, я запізнююсь.

КАДІР - Кадір.

АХМЕТ - Байдуже! Не бери в голову. Ще знайдеш! Слухай мене уважно! В цій банці водоемульсійна фарба. А в цій — емаль. Це вапно. Двері та рами на вікнах мають бути кольору слонової кістки. Зрозуміло?

КАДІР - Стелю білимо вапном, стіни робимо кремового кольору, вікна, двері — кольору слонової кістки.

АХМЕТ - Браво.

КАДІР - Це наша робота, пане лікарю.

АХМЕТ - Матеріалів вистачить?

КАДІР - *(Дивиться, підраховує)* Ледь-ледь.

АХМЕТ - А що як не вистачить?

КАДІР - Я тут у провулку бачив господарський магазин. Як не вистачить, то докуплю.

АХМЕТ - Добре зметикував.

КАДІР - Ну так не в аптеці ж його купувати! Слава Богу, там ще такого не продають. *(сміється власному жарту.)*

АХМЕТ - *(Посміхається, ніби йому сподобався жарт.)* Гарно з тобою бесідувати, майстре. Але мушу йти, спізнююсь. Дасть бог, повернусь, тоді й побалакаємо вволю за чаєм. Коли прийде твій помічник?

КАДІР - Зараз прийде.

АХМЕТ - А він знайде?

КАДІР - Та той чекатиме.

АХМЕТ - Хто той?

КАДІР - Господар хати.

АХМЕТ - От лихо! Я кажу, сюди дорогу знайде?

КАДІР - Так адреса ж є. В мене жінка метикувата, пане лікарю.

АХМЕТ - Не зрозумів. При чому тут твоя жінка?

КАДІР - Так вона пішла хату дивитися, пане лікарю.

АХМЕТ - Так, я заплутався. Я тебе про помічника питаю.

КАДІР - Так мій помічник — це моя жінка. Так легше приборати.

АХМЕТ - (Здивувався але не подає виду.) За скільки днів закінчиш?

КАДІР - Переїзд і таке інше... За три дні впораюсь.

АХМЕТ - Який переїзд?

КАДІР - Так хату ж винаймаємо, пане лікарю! Як не переїжджати, нащо ж тоді оренду платити?

АХМЕТ - Раміз, я в тебе питаю про ремонт тут.

КАДІР - Кадір.

АХМЕТ - О господи, де це ще цей Раміз узявся? Добре, майстре Кадір. За скільки днів закінчиш ремонт?

КАДІР - Можу за три дні, можу й за п'ять. Як за три дні — то потім посиплеться. Як за п'ять — стоятиме на віки.

АХМЕТ - Якщо так, то ти вже не поспішай. В тебе є шість днів.

КАДІР - Та, власне кажучи, стіни не такі вже й брудні.

АХМЕТ - Щороку фарбуємо.

КАДІР - Та тут не так уже й багато роботи, це якби в інший колір перефарбовувати...

АХМЕТ - Як хто дзвонитиме, скажеш, що я поїхав до Німеччини. Якщо запишеш, хто дзвонив, буду вдячний. Казатимеш, що я буду через тиждень. *(Дістає з гаманця готівку, яку приготував заздалегідь, та простягає разом з розпискою.)* Перерахуй. А це підпиши. Як закінчиш роботи, решту отримаєш у пана Тургутта. Та, власне кажучи, він частенько заходить до вас. Завжди говорить, що йому подобається майстер Тахсін.

КАДІР - Мене звати Кадір, пане лікарю!

АХМЕТ - О господи! Ніяк не запам'ятаю.

КАДІР - Я вам так виконаю роботу, що більше ніколи мого імені не забудете, пане лікарю.

АХМЕТ - Ось цей ключ - від броньованих дверей, цей – від звичайних. Коли будете йти, то замикайте обидві. В нас бак. Без води не залишитесь. Але уважно з кранами! Колись секретарка залишила воду відкритою, то нижній поверх затопило. Мусили відшкодувати збитки. На кухні є все необхідне. Чай, цукор. Зможете чаювати скільки завгодно. Так, ніби нічого не забув?

КАДІР - Не турбуйтеся, все буде гаразд.

АХМЕТ - При нагоді телефонуватиму з Німеччини. Ну, Бог вам у поміч

КАДІР - Дякую, пане лікарю. Щасливої Вам дороги.

(АХМЕТ виходить. КАДІР зачиняє двері й із полегшенням сідає. Дзвінок у двері.)

КАДІР - *(Відмикає, там АХМЕТ.)* Слухаю, пане лікарю?

АХМЕТ - На ніч не залишайте відчиненими вікна. Буде вітер – поб'є шибки. Я тобі довіряю. Якби не довіряв, то хіба залишив би ключі?

КАДІР - Не турбуйтеся про це, пане лікарю.

(АХМЕТ виходить, КАДІР знову замикає двері. Знову двінок. КАДІР відчиняє.)

АХМЕТ - *(Просовує голову у двері.)* Будете чай пити – дивися, щоб вода не хлюпала, як кипітиме. Бо як хлюпатиме, то що буде? Залле конфорку. Піде газ. А як набереться газ, що буде?

КАДІР - Отруїмось, пане лікарю.

АХМЕТ - Ще гірше! Хтось у двері подзвонить Чи ви чиркнете сірником, і - бабах!

(АХМЕТ зачиняє двері та йде. КАДІР стомлено падає в крісло. Дзвонять у двері, КАДІР відчиняє)

КАДІР - А, це ти?

ГЮЛЬ - Ти чекав на когось іншого?

КАДІР - Я подумав, що знову лікар прийшов. Все ніяк не поїде.

ГЮЛЬ - Тільки що бачила чоловіка в ліфті, мабуть це був він. Чимось стурбований.

КАДІР - Так, мабуть це був він.

ГЮЛЬ - Наштовхнувся на мене. Бурмотів собі під носа: "Це вайло не впорається".

КАДІР - Ні, мабуть не він. Такий причепа! Ще більший, ніж той, у якого я працював три місяці тому. Ти знайшла того чоловіка?

ГЮЛЬ - Побалакала з ним. Власне він свого орендаря за місяць спровадить.

КАДІР - Добре.

ГЮЛЬ - Що добре? Одна кімната та вітальня, малесенька квартирка. Перший поверх. Вогко. Я йому кажу, скинь хоч трохи. А він ніяк.

КАДІР - Та вже нехай, все одно добре.

ГЮЛЬ - Хоче плату за рік наперед. Крім цього - плату за два місяці на депозит. До цього ще додай переїзд.

КАДІР - Погано.

ГЮЛЬ - І все ж це найкращий вибір. Кого ж ти знайдеш? Тих, хто вимагатиме плату за два роки наперед, тих хто захоче платню в марках чи доларах? Що робитимемо? Де ми знайдемо такі гроші? До того ж протягом кількох днів. А як не знайдемо, то що робитимемо?

КАДІР - Дещо дав лікар. *(Протягає гроші.)* Коли виконаю роботу, то отримаю решту. Трохи грошей вдома є.

ГЮЛЬ - Ті, що вдома, не рахуй. Не вистачить навіть на місяць на харчі.

КАДІР - *(Думає)* А може щось продати?

ГЮЛЬ - А що в нас є на продаж?

КАДІР - Є ліжко... Потім маленький килим...

ГЮЛЬ - Скільки ж дадуть за них? Так не піде!

КАДІР - А як попросиш у свого батька?

ГЮЛЬ - Він же на пенсії!

КАДІР - Може він зміг зібрати трохи грошей.

ГЮЛЬ - Якби було так, то шукав би він роботу у шістдесят років? В нас немає в кого позичити грошей. Навіть якщо знайдемо гроші в борг, то чим віддаватимемо? Нам треба гроші не в борг. Може у Саффета?

КАДІР - Не мели дурниць.

(Зажурені. Безвихідь. Дзвонить телефон.)

КАДІР - *(Знімає слухавку)* Алло. Так. Кабінет пана АХМЕТА. Він поїхав до Німеччини. Буде за тиждень. Добре *(занотовує)*. Передам *(кладає слухавку)*.

ГЮЛЬ - Бог у біді не полишить. Не журись, вставай. Знайдеться якийсь вихід.

КАДІР - На кухні все є. Приготуй чаю та поп'ємо.

(ГЮЛЬ йде на кухню. КАДІР сидить засмучений.)

ГЮЛЬ - *(Повертається, бачить засмученого чоловіка.)* От був би ти лікарем! Хіба був би в нас тоді клопіт з житлом? Правда, ти б тоді зі мною не одружився б.

КАДІР - Хай бог милує!!! Не переймайся ти так.

ГЮЛЬ - *(Показує білий халат в шафі.)* Як би він тобі личив!

КАДІР - Облиш жарти.

ГЮЛЬ - Ти думаєш, не личитиме? А ну примірай.

КАДІР - Та облиш.

ГЮЛЬ - Будеш як справжній лікар, от щоб мені з цього місця не зійти! *(Надягає на нього халат.)* О боже, боже, боже! Як же він до лица моєму чоловікові! *(Вдягає халат секретарки.)* У вас будуть якісь розпорядження, пане лікарю?

КАДІР - *(Вдоволено)* Попрошу чаю.

ГЮЛЬ - Так, пане лікарю. З лимоном, пане лікарю?

КАДІР - До чого це питати? Хіба ти не знаєш, що я не п'ю чай без лимону?

(Їм сподобалась ця гра. Розсміялися. Потім, повернувшись до реальності, замовкають. Дзвінок у двері. ГЮЛЬ відкриває, заходить ХАЛІТ, падає на підлогу.)

ГЮЛЬ - Кадііііііііііі!

КАДІР - *(Підбігає підтюпцем.)* Хто це?

ГЮЛЬ - Не знаю.

КАДІР - *(Перевіряє пульс.)* Ще живий. Давай перенесемо його в кімнату.

(Подружжя переносить ХАЛІТА до кімнати та вкладає на ліжко. КАДІР розстібає чоловікові сорочку. Прикладає вухо до його грудей та слухає серцебиття.)

КАДІР - Б'ється, тільки дуже повільно.

ГЮЛЬ - Що ж робити?

КАДІР - На столі має бути одеколон, принеси його.

(ГЮЛЬ бігом приносить одеколон. КАДІР одеколоном натирає чоловіка.)

КАДІР - Давай покличемо лікаря.

ГЮЛЬ - Де його взяти, того лікаря? *(Починає ритись в кишенях ХАЛІТА.)*

КАДІР - Що ти робиш?

ГЮЛЬ - Може знайдуться ліки, які він приймає.

(ГЮЛЬ знаходить ліки. КАДІР похапцем читає папірець до ліків та кладе ХАЛІТОВІ під язик пігулку.)

КАДІР - Приходить до тями.

ХАЛІТ - Де я?

ГЮЛЬ - Не говоріть.

КАДІР - Заспокойтесь,

ХАЛІТ - *(Намагається встати.)* Мені вже краще.

КАДІР - Не рухайтесь.

ХАЛІТ - Що зі мною сталось?

ГЮЛЬ - Ви знепритомніли перед дверима.

ХАЛІТ - Ну, до того йшло...

КАДІР - Не розмовляйте Зачини вікно, щоб не змерз.

(ГЮЛЬ зачиняє вікно.)

ХАЛІТ - Вже пройшло. Мені краще.

(ГЮЛЬ підкладає під голову чоловіка подушку.)

ХАЛІТ - Я збирався купити подарунок онуку. Завтра сім років бешкетникові. *(Бачить ліки.)* Ви врятували мені життя.

КАДІР - Та ми нічого такого не зробили.

ГЮЛЬ - Це наш обов'язок.

ХАЛІТ - Не прибідняйтесь. Я встаю.

КАДІР - Та ще полежете. Таке раніше траплялось?

ХАЛІТ - Так. Але давненько вже. Постійно ношу з собою ліки. Як тільки відчуваю себе зле, одразу ж приймаю.

КАДІР - А чому ж ви їх не прийняли цього разу?

ХАЛІТ - Та якось не подумав. Мені здалося, що то від втоми. В магазинах так людно! Люди налітають на товар, ніби голодні. Щось коїться неймовірне. А ще кажуть, що дорожнеча. Якщо так, то звідки ця скажена куплячка? А потім побачив вивіску вашого кабінету.

КАДІР - Вам пощастило.

ХАЛІТ - Ну так. Вже ресурс відбігав. Якогось дня отак і перекинешся.

ГЮЛЬ - Хай бог милує!

КАДІР - Не виглядаєте ви ніби отак раз - і на той світ. Слава богу, здоровий, як віл.

ХАЛІТ - Де там, як віл, синку... *(Випростався.)* А от у мене колись рябий віл затявся, то мені довелось по полю плуга тягати замість нього.

КАДІР - Та що ви таке кажете!

ХАЛІТ - Ну, буду я вставати вже.

КАДІР - Добре, але помаленьку.

ХАЛІТ - Візьми мою візитівку. Може, знадобиться.

КАДІР - *(Сміючись.)* Добре. Але в мене немає поля.

ХАЛІТ - *(Вдоволено.)* Хороший жарт! Бери, бери. Хто зна, що буде. Всі під богом ходимо. А ну дай мені цю візитівку. Стій, сам візьму. Лікар Ахмет Атак.

КАДІР - Але...

ХАЛІТ - Ніяких але. Ніяких але від чоловіка, що врятував мені життя. Ну кажи, скільки з мене?

КАДІР - Господь з вами, ніскільки.

ХАЛІТ - Ти на червоний хрест працюєш?

ГЮЛЬ - О господи, пане...

ХАЛІТ - *(Витягає з гаманця гроші й кладе на стіл.)* Це невеличке “дякую”. Я чоловік, що розізлився на вола та й зорав поле. Не залишусь у боргу за те добро, що ви для мене зробили. Ну, годі вже. Дочко, покажи, де тут вихід.

ГЮЛЬ - Прошу сюди, пане.

(Йдуть до дверей)

ХАЛІТ - Ось на, це тобі.

ГЮЛЬ - Ну не знаю.

ХАЛІТ - Бери, кажу. Купиш собі щось.

ГЮЛЬ - Але...

ХАЛІТ - Ну! Зараз на роги підніму!

(ХАЛІТ пхає гроші в руки ГЮЛЬ.)

ХАЛІТ - Мууууууууу!

(ХАЛІТ відкриває двері та йде геть. ГЮЛЬ зачиняє двері. Підходить до чоловіка, що саме рахує гроші за столом.)

ГЮЛЬ - *(Вимахуючи грішми)* Це називають “на чай”.

КАДІР - *(Здивовано але радо)* Моє сонечко!

ГЮЛЬ - Він подумав, що ти лікар.

КАДІР - А ти – секретарка.

(Починають сміятись.)

ГЮЛЬ - Пане лікарю.

КАДІР - Не починай. *(Читає візитівку.)* Халіт Акар. Сєпа Холдінг. Генеральний деректор.

ГЮЛЬ - Ух ти!

КАДІР - Наш віл, виявляється, генеральний директор.

ГЮЛЬ - Це було видно.

КАДІР - Господи, тільки б не було біди на нашу голову.

ГЮЛЬ - Та ладно тобі, що там може бути?

КАДІР - Ми взяли гроші в чоловіка.

ГЮЛЬ - Хіба ми просили? Він сам дав.

КАДІР - Але ж ми взяли.

ГЮЛЬ - Він навіть не дав і слова сказати. В чому ми винні?

КАДІР - Вірно. Ми допомогли чоловіку. Зараз прийде додому, розповість, що з ним сталось. А як знову прийде, то що тоді буде?

ГЮЛЬ - Чого це йому знову приходити?

КАДІР - Він же сказав, що ми врятували його життя.

ГЮЛЬ - Та в нього є приватний лікар.

КАДІР - Та ні. По-перше, не лікар а ветеринар. Але він повернеться сюди. Не кажи потім, що я не попереджав.

ГЮЛЬ - Як прийде, то прийде. В крайньому разі розкажемо, як все було. *(Біля дверей на підлозі бачить кейс.)* Господи! Це, мабуть, пана Халіта.

КАДІР - Тільки б там не гроші були.

ГЮЛЬ - Хай би там гроші були!

КАДІР - Що ти верзеш?

ГЮЛЬ - Ти тільки уяви собі, там раз – і депозит!

КАДІР - Не кажи дурниць!

ГЮЛЬ - *(Заглядає)* Радій. Тут грошей немає. Може є чек на пред'явника?

КАДІР - А ну дай!

ГЮЛЬ - *(Риється)* Радій, і його теж нема. Купа якихось паперів.

КАДІР - Що будемо з цим робити?

ГЮЛЬ - Що робити? Глянь, тут є номер телефону. Повідомимо.

КАДІР - Може це важливі документи. Може чоловік зрадіє, дасть нам багато грошей.

ГЮЛЬ - Ну він не на стільки ж віл.

КАДІР - А це вже хтозна...

ГЮЛЬ - *(Бере візитівку й набирає номер телефону)* Ало. Це дім пана Халіта? Це кабінет пана АХМЕТА. Ні. Ні. Нічого страшного, пані. Він забігав сьогодні до нас. Забув свій кейс.

Повідомте йому, він знає. Добре, пані, До побачення. *(Кладе слухавку.)*

КАДІР - Ану знімай халат! Щоб більше не було такого неподобства!

(Знімають халати. КАДІР вдягає комбінезон маляра. Обходить весь кабінет лікаря. Відкриває стінну шафу в оглядовій та дивиться.)

ГЮЛЬ - Так ти почанаєш?

КАДІР - Ну звісно.

ГЮЛЬ - Ти ж хотів чаю попиту.

КАДІР - Давай вже починати. А то я з глузду з'їду. Що ж нам робити з цією орендою? Хоч круть-верть, хоч верть-круть...

(Піднімається по драбині, яку встановив у оглядовій, і починає бозна-як човгати щіткою.)

ГЮЛЬ - Тихше ти! Стіни попусеш. Ти ж он сам не свій, намагася на стінах виместити злість.

(Хтось постукав у двері. ГЮЛЬ відчиняє. Заходить ХАЛІТ.)

ГЮЛЬ - Ну?

КАДІР - Пане Халіте!

ХАЛІТ - *(Якийсь час споглядає.)* Ви! Овва! *(Посміхається.)* Браво!

Браво! Ось так! Якщо всі будуть настільки свідомі, то ця країна встане з колін. Сам вари, сам їж. Сам для себе будуй літаки. Сам фарбуй власний офіс. Браво, пане лікарю, браво! Зараз ви мені сподобались ще більше. Ні, та ні ж бо, немає чого соромитись. Це надзвичайно! Я всім про це розповім. Лікар з одного боку займається хворими, а з іншого - фарбує свій кабінет, коли є вільний час. Знічев'я понавигадували приказок. Ось, наприклад: «Швець ходить без чобіт». Маячня якась. Ось, дивіться! Лікар сам фарбує свій кабінет. І швець повинен ходити в чоботях. Як не ходить - то сором на його голову. О господи, забувся, навіщо й прийшов.

ГЮЛЬ - *(Простягає йому портфель.)* Ви, мабуть, оце забули.

КАДІР - Ми зателефонували вам додому, повідомили.

ХАЛІТ - *(Бере портфеля.)* Дякую, дочко. Не хочу вас занадто відволікати. Боже помагай вам.

(ХАЛІТ прямує до дверей. ГЮЛЬ відчиняє йому двері. ХАЛІТ у двері – аж до кабінету дорожній поліцейський заносить НУРТЕН.)

ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ - Розступіться! Розступіться!

ХАЛІТ - Ох ти, господи!

ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ - Куди покласти жіночку?

ГЮЛЬ - *(Показуючи на крісло)* Кладіть сюди.

ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ - *(Вкладає НУРТЕН. Жінка непритомна.)* Ви лікар?

ХАЛІТ - Ні.

ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ - А де лікар?

ХАЛІТ - *(Очима показує на КАДІРА.)* Не впізнали, пане поліцейський? Бачите, любий друже.

В нас вже стало звичкою оцінювати людей за їхнім вбранням. Ось лікар

ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ - Прошу вибачення. Я, побачивши на вас малярський комбінезон...

ХАЛІТ - Прийняли його за маляра, чи не так? Ні, цей майстер і є лікар. І він настільки свідомий, що сам фарбує свій кабінет. Пане поліцейський, хочу у вас дещо запитати. Ви теж самі фарбуєте ваше робоче місце?

ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ - Ні. Адже наше робоче місце - це автомобіль, причому вітчизняної марки.

КАДІР - Що сталося з цією пані?

ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ - Випала з маршрутки.

КАДІР - Мабуть тому, що знепритомніла.

ХАЛІТ - Сподіваюсь в неї немає внутрішньої кровотечі.

ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ - Головою не забилася. Проте, все ж таки, хтозна...

ХАЛІТ - Не хвилюйтеся, пане поліцейський. Наш лікар зробить все, що потрібно. Де ваш пост?

ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ - Трохи далі на перехресті. Ось вже два дні, як заступив. Побачив, що вона випала з маршрутки, схопив її та й приборг.

(В цей час ГЮЛЬ вдягла на КАДІРА халат і почала сама вдягатись.)

ХАЛІТ - Тепер наша хвора в надійних руках. Ви повертайтеся до роботи. Та й я піду разом із вами.

ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ - Якщо ми більше не потрібні, ми можемо йти, пане лікарю?

КАДІР - Цей... Добре.

ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ - До побачення!

ХАЛІТ - *(Стиха)* Мууууу...

ГЮЛЬ - Бувайте здорові.

КАДІР - Бувайте здорові.

ХАЛІТ - *(При виході, звертаючись до поліцейського)* Ось оцей лікар, пане поліцейський. Чудо а не лікар. Якби я до нього випадково не втрапив, то вже давно був би на тому світі...

(ХАЛІТ та ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ ідуть. ГЮЛЬ причиняє двері.)

КАДІР - Що будемо робити?

ГЮЛЬ - Приводити до тями. *(Простягає одеколон.)* Не собі, їй. Не мені, їй.

КАДІР - Авжеж, авжеж Від хвилювання не тямлю, що роблю.

(КАДІР намащує одеколоном носа жінці. Починає розтирати жінку то тут, то там.)

ГЮЛЬ - *(Ревниво)* Отямся! Ти що з нею робиш?

КАДІР - Приводжу до тями.

ГЮЛЬ - Хіба це так роблять?

КАДІР - На, ти знаєш, як це роблять!

(ГЮЛЬ намагається привести до тями жінку.)

ГЮЛЬ - Очутилася.

НУРТЕН - Де я?

КАДІР - Ви тут.

НУРТЕН - Де, тут?

КАДІР - Це кабінет лікаря.

НУРТЕН - А це хто?

ГЮЛЬ - Я секретарка.

НУРТЕН - Чия секретарка?

КАДІР - Моя.

НУРТЕН - А ви хто?

ГЮЛЬ - Лікар.

НУРТЕН - Лікар?

ГЮЛЬ - Не схожий?

НУРТЕН - О господи Що я тут роблю?

КАДІР - Ви втрапили в аварію.

НУРТЕН - Як ви мене сюди принесли?

ГЮЛЬ - Це не ми принесли.

НУРТЕН - А хто?

КАДІР - Дорожній поліцейський.

НУРТЕН - Дорожній поліцейський? О господи!

КАДІР - Ви знепритомніли. А поліцейський приніс вас сюди на руках.

НУРТЕН - Добре, а де він?

КАДІР - Залишив вас і повернувся на службу, заспокойтесь, заспокойтесь.

НУРТЕН - Зараз згадала! Я була в маршрутці. Народу було, як оселедців у діжці. Я сиділа ззаду, одразу біля дверей. Чоловік біля мене дістав гаманець. І раптом я вилетіла через двері.

ГЮЛЬ - Ой, господи!

КАДІР - От лихо!

НУРТЕН - В мене коліно болить. Хоч би не перелом.

КАДІР - Якби був перелом, ви б так не стояли.

НУРТЕН - Я зараз розплачуся...

КАДІР - *(Обмацує руками)* Синець вискочив.

НУРТЕН - А правця не буде, пане лікарю?

КАДІР - Правець буває, коли іржавий гвіздок устриє. Принесіть мені йод з кабінету. Та трохи вати. Пані ГЮЛЬ, я вам це кажу.

(ГЮЛЬ, взявши, що просили, різко простягає КАДІРОВІ.)

КАДІР - Я ще й вату просив.

ГЮЛЬ - Ти сліпий?

КАДІР - *(Тихенько)* Чого ти сердишся?

ГЮЛЬ - Забери руки з її стегна.

КАДІР - Я не помітив. *(Капає йодом на вату.)* Зараз буде трошки боляче.

НУРТЕН - *(Трохи перебільшуючи.)* Дуже боляче Аааа! Ооооо!

КАДІР - Не вистачало, щоб ви підхопили інфекцію. Заживе. Пані ГЮЛЬ, принесіть будь ласка, бинти. Будь ласка. Як вас звати, пані?

НУРТЕН - *(Наближаючись до КАДІРА)* НУРТЕН

КАДІР - *(Знітився. Заїкаючись)* НУРТЕН. Дуже красиве ім'я. Я зараз вас...

ГЮЛЬ - *(В руках бинти, знервовано.)* Так, пане лікарю, ви йдіть у кабінет, а я забинтую пані рани.

НУРТЕН - Пане лікарю! Ви забинтуюте.

КАДІР - Ви бачите, пані ГЮЛЬ.

ГЮЛЬ - *(Непомітно щипає КАДІРА.)* Не утруднюйте себе, пане лікарю!

(КАДІР Знехотя повертається до кабінету.)

НУРТЕН - Ах, які красиві очі!

ГЮЛЬ - Ви про що?

НУРТЕН - Ти з ним заручена? Хіба таких можна пропускати?

ГЮЛЬ - Я кажу, ви про кого?

НУРТЕН - Про кого ж ще, про лікаря.

ГЮЛЬ - Про цього лікаря?

НУРТЕН - Хіба тут є які інші?

(ГЮЛЬ стискає ногу НУРТЕН.)

НУРТЕН - Ой! Хіба ти не бачиш, які в нього вії? Ніби впиваються в тіло...

ГЮЛЬ - *(Знову стискає.)* Невже? Ніколи не помічала.

НУРТЕН - Ах! Звичайно, де ж тут! Бачитеся щодня, обрид уже. Завжди так буває...

ГЮЛЬ - *(Стискає.)* Так?

НУРТЕН - Оххх! Не даремно кажуть, не народись красивою. Охххх! А дружина в лікаря, напевно, страшенька. Ахххх! А я змарнувала свою красу на таке одоробло! Споганив п'ятнадцять років мого життя. А тоді розвернувся й пішов геть. Мені б такого, як цей лікар, то душа б не боліла. Оххх! Навіть якби й кинув, то хоч було б про що згадати. Оххххх!

ГЮЛЬ - Ну вставайте вже! Перемотали, перебинтували, нічого вам вже тут. Давайте, давайте! Не гайтеся!

НУРТЕН - Покличте пана лікаря.

ГЮЛЬ - Навіщо вам лікар? До рани прикладете?

НУРТЕН - *(Сама до себе)* Яка хамка! Та подякувати хотіла!

ГЮЛЬ - Я перекажу.

НУРТЕН - Це треба особисто. Хочу сплатити за лікування.

ГЮЛЬ - Віддайте гроші мені, я передам.

НУРТЕН - Ні! Я тільки йому віддам.
ГЮЛЬ - Нічого ти йому не віддаси.
НУРТЕН - Віддам.
ГЮЛЬ - Не драгуй мене! Йди вже! Лікарю вона віддасть!!!!
НУРТЕН - Пане лікарю-у-у-у-у!

(На галас прибігає КАДІР.)

КАДІР - Що тут відбувається?
НУРТЕН - Вона не хоче вас покликати!
КАДІР - Що це значить?
ГЮЛЬ - У лікаря, бач, дуже красиві вії! Вони їй, бач, ніби в самісіньке серце впиваються! Їй би, бач, такого чоловіка!
НУРТЕН - *(КАДІРУ)* Де ви знайшли цю жінку? Вона хамить пацієнтам, поміняйте її.
ГЮЛЬ - Вона ще розп'ятує! Геть, кажуть тобі!
КАДІР - Будь ласка, Пані ГЮЛЬ...
ГЮЛЬ - Рота розтяг аж до вух!
КАДІР - Я тут побиваюся, щоб нас на вулицю не вигнали, а ти заповзялась.
ГЮЛЬ - Я бачу, за ким ти побиваєшся!
КАДІР - Годі на мене наговорювати!
НУРТЕН - *(Не розуміючи, що відбувається, спостерігає за сваркою.)* Я вам дуже вдячна, пане лікарю.
КАДІР - Ну що ви, пані НУРТЕН...
ГЮЛЬ - Навіть ім'я одразу запам'ятав! Якби мене тут не було, бог зна, що б тут вже робилося, на цьому кріслі!
НУРТЕН - Скільки я вам винна, пане лікарю?
КАДІР - Прошу вас...
ГЮЛЬ - Ти ще й грошей не візьмеш, еге ж?
НУРТЕН - *(Дістає гаманець.)* Чи вона циганка, чи що? Достатньо, пане лікарю?
КАДІР - Навіть забагато.
ГЮЛЬ - Навіть замало за те, що ми зробили, ще давай!
НУРТЕН - Думаєш, не дам? Та на! До побачення, пане лікарю. *(Повільно нахиляється до кадирового вуха.)* Проженіть її негайно, пане лікарю. Якщо не хочете залишитися без пацієнтів – виженіть.
КАДІР - *(Тихо)* Добре До побачення.

(НУРТЕН щось бурчить під ніс та йде. КАДІР зачиняє двері.)

КАДІР - Ти маніячка? Хочеш, щоб ми мали собі на голову клопіт?
ГЮЛЬ - Ти мало не переспав з нею! Безсоромник!!!
КАДІР - Як мені набридли ці ревності! Я так не можу! Я навіть не можу спокійно працювати Ти під приводом оцього прибирання навіть на роботі мені спокою не даєш!
ГЮЛЬ - А хіба ж я не права? В мене на очах лапаєш жіночку. А якби тут ще й мене не було?
КАДІР - Та я дивився, чи вона собі нічого не поламала.
ГЮЛЬ - Та не сміши мене! А чого це ти поклав їй руку на коліно, а тоді вище, вище?
КАДІР - Оце коліно? Чи, може, це по-іншому називається?
ГЮЛЬ - Якби мене тут не було так ти б і не туди заліз.
КАДІР - Ти сама чуєш, які дурниці верзеш? Тобі не соромно? Я тут надвоє перериваюся заради наших дітей, а ти візьми й через свої ревності зажени мене в могилу! Хіба я заслуговую на це?
(КАДІР замовкає, йде в куток, сідає.)

ГЮЛЬ - *(Підходить до нього)* Ну що ж робити? Що я можу вдіяти? Це від мене не залежить. Ревную. *(Раптом)* Як щодня оглядатимеш десять хворих, то зможемо винайняти квартиру. Чи не так?

КАДІР - Ти з глузду з'їхала!

ГЮЛЬ - Масш собі кабінет. Та в тебе й виходить.

КАДІР - Нічого ото думкою багатіти. Лікар - це професія.

ГЮЛЬ - Але після того, як навіть пан Халіт повірив...

КАДІР - Але ж він віл.

ГЮЛЬ - Та ще й та корова. Більшість людей такі. До того ж в тебе йде, як по маслу. Чи ти не хочеш нам хату винайняти?

КАДІР - Не дурій! Треба ж буде виписувати рецепти.

ГЮЛЬ - *(Дістає з шухляди столу незаповнені бланки рецептів.)*

Випишеш пару безпечних ліків. Аспірін там... Та й письмо в тебе нерозбірливе. Тобто якраз для рецептів.

КАДІР - А фарбувати хто буде?

ГЮЛЬ - Ми.

КАДІР - Коли?

ГЮЛЬ - Ночами.

(Дзвенить дверний дзвоник.)

ГЮЛЬ - *(Біжить до дверей.)* Ось і хворий.

КАДІР - *(Намагається зняти халат.)* Стій!*(Тікає в глиб приміщення.)*

(У двері, які відкрила ГЮЛЬ, заходить ТУРГУТ.)

ТУРГУТ - Добри-и-идень!

ГЮЛЬ - Пане ТУРГУТ?

ТУРГУТ - Так, ви й не починали фарбувати! Ти чого нап'яла халат? *(Бачачи, що вона зняковіла.)* Мабуть, щоб одяг не заклеїти. Ох, секретарка почує – розсердиться.

ГЮЛЬ - Зніму.

ТУРГУТ - Де Кадір?

ГЮЛЬ - Зараз покличу. *(Просовує голову у двері.)* Прийшов пан ТУРГУТ.

КАДІР - *(Підходить. Вже без халату.)* Ласкаво просимо, пане лікарю.

ТУРГУТ - Драстуйте майстре Кадір.

КАДІР - Ми вже ось-ось мали починати, пане ТУРГУТ.

ГЮЛЬ - Чай вже готовий.

ТУРГУТ - Ну давайте поп'ємо...

(ГЮЛЬ іде на кухню. ТУРГУТ та КАДІР сідають.)

ТУРГУТ - АХМЕТ дуже вимогливий, майстре Кадір.

КАДІР - Я сам це бачив.

ТУРГУТ - Не опозор мене.

КАДІР - Будьте спокійні.

ТУРГУТ - Ти ніби взяв аванс.

КАДІР - Так, отримав.

ТУРГУТ - Решту отримаєш від мене, коли закінчиш роботу.

КАДІР - Дякую, пане лікарю.

ТУРГУТ - Що з домівкою?

КАДІР - Знайшли.

(ГЮЛЬ заносить чай.)

ТУРГУТ - Дякую, дочко. Переїхали?

КАДІР - В нас дечого не вистачає, пане лікарю. Як знайдемо, одразу переїдемо.
ТУРГУТ - Хай бог помагає. Без домівки важко. А найважче винаймати квартиру. Відкрий лавку, майстре Кадір.
КАДІР - Яку лавку, пане лікарю?
ТУРГУТ - Господарський магазинчик. Фарба, шпалери, цвяхи.
КАДІР - Хіба це так легко, пане лікарю? Та й капітал для цього треба.
ТУРГУТ - Ну почнеш з малого. Потім розростеться.
ГЮЛЬ - Та де там.
КАДІР - Це дуже складно, пане лікарю. Якби в нас було трохи грошенят, то може й можна було б. Але...
ТУРГУТ - Дякую тобі, дочко, чай дуже гарний.
ГЮЛЬ - Може ще скляночку?
ТУРГУТ - Дуже дякую, дочко. Мушу бігти. Потім яюсь зайду. Залишаю кабінет на вас, майстре.
КАДІР - Не сумнівайтесь, пане лікарю. Зробимо все, що в наших силах.
ТУРГУТ - Ну, нехай бог помагає.
КАДІР - Дякую, пане лікарю.
ГЮЛЬ - Бувайте здорові.*(ТУРГУТ виходить, за ним ГЮЛЬ причиняє двері. Рішучо.)* Вдягай халата, пане лікарю.
КАДІР - Ти сказалась!
ГЮЛЬ - Не просторікуй, вдягай!
КАДІР - Ти хочеш, щоб мене посадили? Прибери це! Я буду лікарем працювати! Давай ще операцію комусь зроблю! Як спіймають, що будемо ліпити? Як будемо викручуватися?
ГЮЛЬ - Нічого не буде. Хіба хворі питають у лікаря диплом?
КАДІР - Облиш. Як ми будемо розгрібати те, що вже нарobili? А як пан Халіт через тиждень прийде? Ти ж знаєш, нас тут вже не буде
ГЮЛЬ - Передзвонимо й скажемо, що ми звідсіль переїхали.
КАДІР - Кому скажемо?
ГЮЛЬ - Волові.
КАДІР - А що робитимемо з вивіскою? Він же мене знає як Ахмета Атака.
ГЮЛЬ - Тебе послухати, то все не так. Ми на вулиці опинимось!
КАДІР - Краще на вулиці, ніж у в'язниці! Що скажеш?
ГЮЛЬ - А й скажу! Ти вже десять років фарбуєш. Якби ти з кожного об'єкту бодай банку фарби додому приносив, то в нас уже було б, де голову прихилити.
КАДІР - Я не злодій! Я живу по совісті! Не зводь мене зі світу!
ГЮЛЬ - З того інтелігентського світу, де ти читаєш до півночі книжки? Якщо доведеться в наметі оселитися, я не здивуюсь!
(ГЮЛЬ спершу ніби плаче. Потім рішуче йде до дверей, забирає ключа та йде.)
КАДІР - *(Розуміє, що дружина пішла. Відчиняє двері)* Гюююююль! Гюююююль! Забрала ключа Хай тобі лихо! *(Спересердя починає фарбувати стіну.)*

II

ДЕНЬ ДРУГИЙ

(Ранок другого дня. Приймальня вже пофарбована. КАДІР спить на дивані. Заходить ГЮЛЬ. Відносить пакети, що тримає в руках, на кухню. Ставить на вогонь воду. Заходить до зали. Якийсь час дивиться на чоловіка. Тихенько прибирає приміщення. Прибирає газети під стінами та витирає підлогу. Виходить на кухню. Повертається, в руках – таця зі сніданком. Дивиться на чоловіка)
ГЮЛЬ - Кадііііре! Вставай вже. Давай!
КАДІР - *(З острахом піднімається.)* Що? Що сталось?

ГЮЛЬ - Нічого.

КАДІР - Це ти?

ГЮЛЬ - Чого ти злякався?

КАДІР - Наснилось, ніби нас з дому виганяють. Мати сидить з дітьми під грейдером, упирається. А ти вилізла на дах і кричиш, що спалиш себе.

ГЮЛЬ - Орендарів же не викидають з хати грейдером.

КАДІР - Не шукай логіки в моїх снах.

ГЮЛЬ - Чому ти не прийшов вчора увечері?

КАДІР - Захопився роботою. Тоді дивлюсь – кімната вже пофарбована. Але година вже була пізня, тож я приліг тут.

ГЮЛЬ - Якщо ти не виспався, то полеж поспи.

КАДІР - Котра година?

ГЮЛЬ - Та вже майже дванадцята.

КАДІР - Ого!

ГЮЛЬ - Поглянь, я тобі дещо принесла. Та й чай незабаром буде вже готовий.

КАДІР - Підумуюсь. *(Піднімається, йде до ванної.)*

(ГЮЛЬ продовжує прибирати. КАДІР заходить. ГЮЛЬ іде на кухню, повертається з двома склянками чаю.)

ГЮЛЬ - Вчора вночі не могла заснути.

КАДІР - *(Бере чай, що простягла йому дружина.)* Чатувала на даху з каністрою бензину?

ГЮЛЬ - Не жартуй зі мною. Я бачу, що вчинила з тобою несправедливо.

КАДІР - Та ну припини, серденько.

ГЮЛЬ - Я одумалась після того, як одну ніч побула без тебе.

КАДІР - Дійсно?

ГЮЛЬ - Кадіре, вибач, я від тебе вимагала неможливого.

КАДІР - Ваші вибачення не приймаються, пані.

ГЮЛЬ - Ти правий. Я знаю, я вимагала такого, за що не можна вибачити.

КАДІР - Я думаю, навпаки.

ГЮЛЬ - Не зрозуміла?

КАДІР - Ти була права. Ти, як мати, мала думати про своїх дітей, про своє гніздечко. Власне кажучи, це я повинен просити вибачення.

ГЮЛЬ - Що ти таке кажеш, Кадіре?

КАДІР - Я протестував тільки тому, що злякався. А ти побивалася заради своєї сім'ї.

ГЮЛЬ - Тобто ти на мене не сердишся?

КАДІР - Вибач, що несправедливо сердився на тебе.

ГЮЛЬ - Навіть хай би запроторили до в'язниці?

КАДІР - Батько, як дітям треба, має й у в'язницю сісти. Як треба, то має й лікарем працювати. Поглянь на гроші, що ми заробили всього за один день! Неси халат.

ГЮЛЬ - Ні!

КАДІР - Неси кажу! В нас є п'ять робочих днів.

ГЮЛЬ - Ти не можеш бути лікарем.

КАДІР - Побачиш, можу чи не можу. Я школу закінчив. Читаю. Більш-менш розбираюсь в людській психології. Та й тацю цю прибори.

ГЮЛЬ - Але...

КАДІР - Хутчіш! Не стій! Хтозна, може зараз пацієнт на ліфті піднімається.

(ГЮЛЬ відносить тацю. Повертається.)

ГЮЛЬ - Ще чай.

КАДІР - Облиш зараз цей чай. Вдягни халат. Приготуйся. Моя секретарка має бути охайною.

(ГЮЛЬ здивована Вдягають халати У двері дзвонять)

КАДІР - Прийди до тьми! Не хвилюйся! Відчини двері!
ГЮЛЬ - *(Відчиняє двері)* Будь ласка, проходите.
МУСТАФА - *(З хвилюванням заходить, зачиняє двері)* Я...
ГЮЛЬ - Прошу?
МУСТАФА - Пане лікарю! Де він? Я хочу його бачити.
ГЮЛЬ - Хвилинку. Прошу сюди *(Проводить його до зали)* Будьте ласкаві, присядьте.
КАДІР - *(Лукаючи)* Хто там прийшов?
ГЮЛЬ - Пацієнт.
КАДІР - Проведіть його до зали.
ГЮЛЬ - Він вже там, пане лікарю.
МУСТАФА - Заради господи, дайте склянку води.
ГЮЛЬ - Може чаю?
МУСТАФА – Ні. Просто води.

(ГЮЛЬ виходить до кімнати. МУСТАФА боязко підходить до вікна. Намагається непомітно визирнути.)

МУСТАФА - От чорт!
ГЮЛЬ - *(До Кадіра)* Попросив води. Дам вже та нехай собі йде.
КАДІР - Чому йому йти? Я його огляну. Візьму з нього грошики. Винайmemo домівку.
ГЮЛЬ - Я боюсь, Кадіре. Якийсь дивний дядько. Ніби когось боїться. Ніби не сповна розуму.
КАДІР - Може він від смерті тікає. Боже, як гарно! Дуже гарно! Дай йому вже води. Потім заведи до оглядової. Не барися.

(ГЮЛЬ відносить МУСТАФІ склянку води.)
МУСТАФА - *(Випиває воду.)* Дай тобі бог здоров'ячка.
ГЮЛЬ - Чекає на вас.

(Спершу МУСТАФА, потім ГЮЛЬ заходять до КАДІРА.)
КАДІР - Прошу, пане. Ласкаво просимо.
МУСТАФА – Дякую.
КАДІР - Сідайте. Як Вас звати?
МУСТАФА - Як мене звати? МУСТАФА.
КАДІР - Пане МУСТАФА, на що скаржитесь?
МУСТАФА – Я скаржусь?
КАДІР - Так. Тобто, чому Ви прийшли сюди?
МУСТАФА - Чому прийшов?
КАДІР - Будь-ласка, заспокойтесь. Ви в надійних руках.
МУСТАФА - Дай то боже!
КАДІР - Вам, мабуть, страшно. Але немає жодних підстав боятись. Заспокойтесь. Відкиньтесь на спинку. Ось так. А зараз розповідайте про Вашу проблему.
МУСТАФА - А як хтось прийде?
КАДІР - Хто ж може прийти?
МУСТАФА - Як хто постукає в двері та зайде?
КАДІР - Як зайде, то чекатиме на свою чергу.
МУСТАФА - Чекатиме? А якщо сюди зайде?
КАДІР - Не зайде. Секретарка не пустить. Наскільки я розумію, Ви хочете поговорити зі мною наодинці. Так?
МУСТАФА – Так. Нікого не допускайте до мене. Ніхто не мусить знати, що я тут, пане лікарю.
КАДІР - *(Нічого не може второпати але відчиняє двері й звертається до ГЮЛЬ.)* Пані ГЮЛЬ, нікого не впускайте.

ГЮЛЬ - Як накажете, пане лікарю.
КАДІР - *(Причиняє двері.)* Будь-ласка, розповідайте. Якщо хочете, для заспокоєння поговоримо про те про се. Побалакаємо?
МУСТАФА - Давайте побалакаємо.
КАДІР - Де Ви зупинились у Стамбулі?
МУСТАФА - На Таксимі. В готелі.
КАДІР - А як ви сюди приїхали?
МУСТАФА - Літаком.
КАДІР - Літаком?
МУСТАФА - По суходолу було занадто довго. А сідаєш на літай, вжик – і вже тут.
КАДІР - Ви оце зараз з Таксиму в Османбей на літаку прилетіли?
МУСТАФА - Приїхав на таксі. А що, сюди літаки літають? Звідки відправляються?
КАДІР - Ні, ще авіарейси не розпочались. Пане МУСТАФА, звідки ви прилетіли літаком?
МУСТАФА - З Ізміру до Стамбулу.
КАДІР - Ну це міняє справу. Ви ізмірець?
МУСТАФА - Я з Анталї.
КАДІР - А що ж Ви робили в Ізмірі?
МУСТАФА - А чому Ви про це питаєте, пане лікарю?
КАДІР - Для Вашого заспокоєння. Ви заспокоюєтесь, чи не так?
МУСТАФА - Заспокоююсь.
КАДІР - Якщо так, то давайте ще поговоримо для заспокоєння. Добре?
МУСТАФА - Якщо я заспокоюсь, то давайте поговоримо.
КАДІР - Ви заспокетесь.
МУСТАФА - Не питайте про це. Інакше не заспокоюсь.
КАДІР - Добре. Чому Ви прийшли в цей кабінет?
МУСТАФА - Ви з'ясуйте, що зі мною. Я для цього й прийшов. Що це в мене за хвороба? Серце здорове. В мене серце, мов у вола. Можу піднятись на п'ятнадцятий поверх готелю за п'ять хвилин. Як олень. А коли так, то що ж зі мною? Ви це з'ясуйте. Що зі мною? В мене відкладення солей. В мене мозолі. В мене температура. А коли так, то що ж зі мною? В Ізмірі я був у трьох лікарів. В Анталї не залишилось лікаря, до якого б я не звертався. Чи, може, вони знають, але не кажуть?
КАДІР - Ви сюди прийшли за чиеюсь порадою?
МУСТАФА - Я нікого не питаю. Побачив Вашу вивіска та й заскочив. Заради бога, скажіть, що в мене? Огляньте мене.
КАДІР - Лягайте.
МУСТАФА - Ні, не кладайте мене. В мене солі, я не зможу встати. Мені болітиме. Огляньте мене навстоячки, навпроти вікна.
КАДІР - *(Здивовано)* Якого вікна?
МУСТАФА - Що виходить на вулицю. Щоб видніше було. Щоб світла більше.
КАДІР - Добре.

(Підходять до вікна зали. КАДІР показує на мигах ГЮЛЬ, щоб вона зайшла. ГЮЛЬ здивовано заходить.)

КАДІР - *(Мацає рукою)* Тут боляче?
МУСТАФА - *(Непомітно виглядає на вулицю)* Ні.
КАДІР - Добре, а зараз?
МУСТАФА - І з цього боку нічого. Господи, куди це він пішов?
КАДІР - Добре, а де? Сам покажи.
МУСТАФА - Може, вище. Над вами ще скільки поверхів? Висунься та подивись.
КАДІР - Куди подивитись?
МУСТАФА - Що значить «Куди подивитись»? В небо.
КАДІР - *(Виглядаючи надвір)* Господи.

МУСТАФА - Що ти там бачиш?

КАДІР - Сонце.

МУСТАФА - І все?

КАДІР - Ні, воно з місяцем розмовляє. Ти кепкуєш із мене?

МУСТАФА - Тихо, мовчи! Що ти, як мале дитя, лікарю? Тут питання життя і смерті.

КАДІР - Це що значить?

МУСТАФА - Пістолет є?

КАДІР - Звідки в мене пістолет?

МУСТАФА - Не в тебе! Нагорі пістолет є?

КАДІР - Не зрозумів.

МУСТАФА - В чоловіка в руці запросто може бути пістолет. Може навіть з глушником. Я визирну, а він мене з отого пістолета з глушником і застрелить. Зі мною може статись все що завгодно! Зараз зрозумів, лікарю? Я можу зателефонувати?

КАДІР - Будь-ласка проходите в офіс.

МУСТАФА - *(Заходить в офіс.)* Дзвінок приватний. *(Коли КАДІР виходить і причиняє за собою двері, починає набирати номер.)*

ГЮЛЬ - Кадіре, мені страшно.

КАДІР - Так, дивний тип. Але все ж не бійся. Я поряд. Серцем чую, цей тип грошовитий. Мовчи!

ЖІНОЧИЙ ГОЛОС-*(З автовідповідача)* Залиште своє повідомлення після звукового сигналу. Я зателефоную вам при першій можливості. *(Звук сигналу.)*

МУСТАФА - Мене мали вбити. Але я врятувався й переховуюсь в кабінеті лікаря. Вони перед будинком. Мене тут затисли. Я тобі ще зателефоную. *(Вишає слухавку. Відчиняє двері.)*

Пане лікарю!

КАДІР - Побалакали?

МУСТАФА - Так. Що зі мною?

КАДІР - Так не можна. Проходите.

(Всі разом проходять до оглядової.)

КАДІР - Сідайте. Давайте правдиві відповіді на мої питання, тоді ми з'ясуємо, що в вас за хвороба. Добре?

МУСТАФА - Добре. Жінка нехай вийде. Мало, що може статися...

КАДІР - Пані ГЮЛЬ, вийдіть. *(Збентежена ГЮЛЬ виходить.)* Дивіться, спершу скажу таке. В мене досить висока платня за візит.

МУСТАФА - Це не має значення.

КАДІР - Просто не хочу потім вислуховувати нарікання.

МУСТАФА - Чого мені нарікати? Гроші в мене є. Заплачу, скільки скажете. Ви тільки діагноз поставте. *(Дістає з кишені пачку грошей. Оцінюючи, дивиться на неї, простягає.)* Візьміть це, як аванс. Беріть, беріть. Це лише аванс.

(КАДІР здивовано бере гроші. Йде з кімнати.)

МУСТАФА - Ти куди, лікарю?

КАДІР - Цей... Віддам пані ГЮЛЬ... А ви тим часом зніміть піджак та сорочку. *(Виходить.)*

(КАДІР з грошима йде до ГЮЛЬ. Вона теж здивована. КАДІР на мигах показує, щоб вона мовчала, простягає їй гроші. ГЮЛЬ здивовано беззвучно перераховує гроші. Обнявшись та стрибаючи від радощів, беззвучно висловлюють радість. Це продовжується якийсь час. Коли КАДІР заходив до кімнати, ГЮЛЬ молилась, здійнявши руки до неба.)

КАДІР - Ви готові?

МУСТАФА - Я готовий, лікарю. Я віддав Вам всі гроші, що були при мені. *(Дістає та демонструє чекову книжку.)* Бачиш оце? Я дам тобі грошей, скільки захочеш. Тільки потримай мене тут.

КАДІР - Тобто, потримай? Не зрозумів.

МУСТАФА - Сьогодні, завтра, післязавтра, щоб лишався тут стільки, скільки скажеш. Ти тільки хворобу мою знайди. Я не буду виходити на вулицю. Рано чи пізно ти ж втвориш, що то за хвороба. А коли встановиш - дам тобі багато грошей. Що треба купити – я куплю. Я й ночуватиму тут. Примощусь на цій кушетці. Не треба мені ні хліба, ні води. Два дні, три дні, від сили – тиждень. Сидітиму тут безвилазно. Я тобі й ті гроші, що мав би за готель сплатити, тобі заплачу.

КАДІР - А скільки ти платиш за готель?

МУСТАФА - Двісті доларів. На добу. Проживу 10 днів - отримаєш дві тисячі доларів. Навіщо ж віддавати ці гроші бозна-кому? Хіба гірше буде, якщо я їх тобі віддам?

КАДІР - Так це вже інша справа. *(Підраховує.)*

МУСТАФА - Лікарю, облиш рахувати. Я тобі за добу двісті доларів платитиму. Залиш мене тут. *(Знову показує чекову книжку.)* Дам чек – підеш отримаєш. Випишу на пред'явника – навіть секретарка твоя піде та отримає.

КАДІР - В моїй практиці такого ще не було... Не знаю, чи це можливо...

МУСТАФА - Ще й як можливо. Я отут собі постелю, лікарю. Тихо сидітиму, як миша, чесне слово.

КАДІР - А як прийдуть інші пацієнти? Зайдуть, а ти тут розлігся. Мене це не влаштовує.

МУСТАФА - Я сховаюсь. Ніхто мене не бачитиме.

КАДІР - Сховаєшся?

МУСТАФА - Як скажете - так і зроблю.

КАДІР - Я зараз прийду. Мені треба подумати.

МУСТАФА - Думайте, пане лікарю. Хіба це було б погано? Не упускайте такі гроші. Та це й добра справа. Добру справу зробите, лікарю. Спасеш життя людині... З'ясуєш, яка хвороба мене мучить.

КАДІР - А як не з'ясую?

МУСТАФА - Скажу спасибі та й піду.

КАДІР - І гроші лишиш, що вже заплатив?

МУСТАФА - Лишу. Готель же грошей не повертає, то чому ти мусиш?

(КАДІР виходить та причиняє двері.)

ГЮЛЬ - Я все чула. Тут щось нечисто, Кадіре.

КАДІР - Правда, мені й самому дивно. й мені це дивно Але він згоден на все, що б я йому не сказав. Чому б не спробувати? Скільки він грошей дав?

ГЮЛЬ - Якраз, щоб переїхати.

КАДІР - *(Радісно)* А уяви, скільки ще дасть! Всі проблеми вирішимо!

ГЮЛЬ - Щохвилини може прийти пан ТУРГУТ.

КАДІР - Сховаємо в шафу в кімнаті. П'ять днів – це ж страшні гроші! Уявляєш – тисяча доларів!

ГЮЛЬ - А вночі як?

КАДІР - Я тут лишатимусь. А йтимеш додому й уранці повертатимешся.

ГЮЛЬ - А фарбувати хто буде?

КАДІР - Впорасьмося. Знайдемо якийсь вихід. Ну, піду до нього, бо ще подумає щось...

ГЮЛЬ - Мені дуже страшно, Кадіре.

КАДІР - Не бійся! Довірся мені! Як там у нас кажуть? Поки не буде справді зле, Бог помочі не пошле. Ось і маємо поміч! *(Заходить до кімнати, де чекає МУСТАФА.)* Так!!! Все обговорюємо знову. Ти тут пробудеш п'ять днів. За це ти заплатиш тисячу доларів. По руках?

МУСТАФА - По руках.

КАДІР - До зали і деінде не виходи митимеш. Постійно сидітимеш тут.

МУСТАФА - А в туалет?

КАДІР - В туалет виходь. Але попереджай перед тим. Не вештайся туди-сюди. Можуть приходити інші пацієнти. Не здумай їм на очі показатись.

МУСТАФА - Боже, як добре! Навіть, якщо мене хтось питатиме, то мене й для них – нема.

КАДІР - Питатимуть? Хто це тебе питатиме?

МУСТАФА - Ну, цей, може хтось питає...

КАДІР - Ти комусь давав адресу?

МУСТАФА - Як я можу її дати, пане лікарю? Може, цей, хтось питає, ну, цей... Скажете, що нема тут такого.

КАДІР - Скажемо, скажемо. Добре! Ти ж, мабуть, захочеш їсти...

МУСТАФА - Я ж не можу голодним сидіти.

КАДІР - В будинку поряд є хороша їдальня. Будеш ходити їсти.

МУСТАФА - Та ні! Краще сидітиму голодним.

КАДІР - Та перестань, це ж не далеко.

МУСТАФА - А як хто побачить? Ну хтось з ваших пацієнтів... Не треба. Ви мені обід по телефону замовлятимете. Тихенько собі їстиму. А плату будете включати в рахунок.

КАДІР - Домовились. Але не забува:, тільки-но скажемо ховатись - залазити залазь у цю шафу, зрозуміло? І навіть не дихай!

МУСТАФА - Добре.

КАДІР - Як скажу «ховайся», що ти будеш робити?

МУСТАФА - Залізу в шафу. Навіть не дихатиму.

КАДІР - А чому маєш ховатися? Тому що тут не лікарня. Як зловишся, то в мене заберуть ліцензію на мед кабінет. Зрозуміло?

МУСТАФА - Зрозуміло. Йй-богу, ховатимусь.

КАДІР - Ховайся!

(МУСТАФА поспіхом залазить у шафу.)

КАДІР - Молодець! Можеш вилазити Та вилазь вже!

МУСТАФА - *(З острахом висуває голову.)* Хто тут?

КАДІР - Нікого нема.

МУСТАФА - Точно?

КАДІР - Це була репетиція.

(Дзвонить телефон. ГЮЛЬ піднімає слухавку.)

ГЮЛЬ - Кабінет лікаря АХМЕТА. Будь-ласка. Прошу? Хвилинку. *(Закриває рукою слухавку та простягає АХМЕТУ.)* Німеччина.

КАДІР - Слухаю... Так, я. Все гаразд. Довіртеся мені. Добре. До побачення. *(Кладе слухавку.)*

МУСТАФА - Навіть з Німеччини телефонують.

ГЮЛЬ - Його пацієнти

КАДІР - Не мішайтеся до моєї роботи.

МУСТАФА - Добре.

(Знову дзвонить телефон.)

ГЮЛЬ - *(Знімає слухавку.)* Кабінет лікаря АХМЕТА. Слухаю Вас. Хвилинку. *(До КАДІРА.)* Пан Халіт.

КАДІР - *(Підходить)* Пан Халіт?

ГЮЛЬ - Наш віл.

КАДІР - *(Бере слухавку.)* Ало. Так. Слухаю Вас. Моє Вам шанування! Так а що ж ми можемо робити? Намагаємося на нивку собі заробити. Я ж як ви, пане. Сам із себе біфштекс зроблю, але м'ясникові кланятися не піду. Як, кажете, його звать? Пан Тахсін. Записав. Коли? О третій? Добре. Зроблю все, що в моїх силах. Прийміть і Ви від мене найкращі побажання! Добре. До побачення. *(Кладе слухавку.)* О третій годині приймемо пана Тахсіна. Начебто начальник відділу кадрів в компанії пана Халіта. Не забудь!

ГЮЛЬ - А ти б хотів, щоб пан Халіт тебе взяв на посаду лікаря в свою фірму!

КАДІР - З чого ти взяла?

ГЮЛЬ - Та ж глянь - ти йому дуже сподобався.

(Стукають у двері.)

КАДІР - Відчини.

(ГЮЛЬ відчиняє двері. Це ТУРГУТ. Кадір тікає вглиб приміщення.)

ТУРГУТ - Боже помагай, діти!

КАДІР - *(до МУСТАФИ)* Ховайся!

(МУСТАФА з острахом ховається до шафи. КАДІР знімає халата.)

ГЮЛЬ - Будь-ласка, пане лікарю.

ТУРГУТ - Знову ти вдягла халата!

ГЮЛЬ - Я випру.

ТУРГУТ - Де майстер Кадір?

ГЮЛЬ - Тут.

КАДІР - *(Заходить.)* Ласкаво просимо, пане ТУРГУТ!

ТУРГУТ - Був на сусідній вулиці. Вирішив зайти.

КАДІР - От і добре.

ТУРГУТ - Як справи?

КАДІР - Закінчили залу.

ТУРГУТ - *(Дивиться.)* До-о-обре! Не змушуйте мене раки пекти.

Вранці мені телефонував АХМЕТ.

КАДІР - Тільки що й мені телефонував.

ТУРГУТ - Він дуже прискіпливий. *(Проходить до оглядової.)* Ви тут ще й не починали!

КАДІР - Почнемо.

ТУРГУТ - Ви хоч взуття не розкидайте!

КАДІР - Так а...

ТУРГУТ - Чого воно оце стоїть посеред кімнати?

КАДІР - От гад!

ТУРГУТ - Що ти сказав?

КАДІР - Пані ГЮЛЬ, приберіть це.

ТУРГУТ - *(Заходить до зали.)* Ти дружину називаєш «Пані Гюль», майстере Кадір?

КАДІР - Під час роботи так краще, пане Тургут.

ТУРГУТ - У вас чаю нема?

ГЮЛЬ - Зараз заварю.

ТУРГУТ - Та ні. Я пожартував. У мене роботи по горло. Незабаром ще забіжу. Бог вам у поміч!

КАДІР - До побачення!

ГЮЛЬ - Та й чекатимемо вас на чай!

ТУРГУТ - Прийду. *(Виходить.)*

(Зачинивши двері, проходять у приміщення. Вдягають халати, переходять до оглядової.)

КАДІР - Виходь вже! Ей!

МУСТАФА - *(Виходить.)* Хто це був?

КАДІР - Був та й був. Тобі яке діло? Не питай у мене того, на що я не можу відповісти. Зрозумів?

МУСТАФА - Добре.

КАДІР - Та й дай раду своєму взуттю.

МУСТАФА - Добре.

КАДІР - Як ти бачиш, оглядову треба пофарбувати. І тут теж треба пофарбувати.

МУСТАФА - Малярі...

КАДІР - Так, малярі тебе не повинні бачити. Але як? Краще я сам пофарбую. Інакше можуть піти й донести.

МУСТАФА - Та й я допоможу.

КАДІР - Іще чого! Ти пацієнт чи ні?

МУСТАФА - Коли ти мене оглянеш?

КАДІР - Зараз огляну. Спершу треба про дещо побалакати. Ти чек коли даси?

МУСТАФА - Який іще чек?
КАДІР - Гроші за п'ять діб у готелі.
МУСТАФА - Я ж не тікаю. Буду йти – віддам.
КАДІР - Ні. Не треба залишати справу на самоплин.
МУСТАФА - Ти думаєш, я втечу? Хоч силою мене випихай, не піду. Я сюди йшов одужувати.
КАДІР - Це вимагає витрат. Давай з грошима щось вирішимо.
МУСТАФА - Давай. Завтра віддам половину.
КАДІР - Ні, сьогодні!
МУСТАФА - П'ятсот доларів?
КАДІР - Так. А решту коли?
МУСТАФА - Решту? А решту - коли йтиму.
КАДІР - Ні. Щось може піти не так. Найкраще решту віддаси щонайпізніше...
МУСТАФА - Так.
КАДІР - За день до від'їзду.
МУСТАФА - Лікарю, чого ти мені не довіряєш?
КАДІР - Причому тут довіряєш, не довіряєш. Мало, що може статися. Та й у мене зараз із грошима скрутно. А не хочеш – я тебе не тримаю.
МУСТАФА - Ні, ні-і-і-і-і-і. Як скажеш, так і зробимо.
КАДІР - Тоді нема проблем. Домовились?
МУСТАФА - Домовились.
КАДІР - Випиш чек на п'ятсот доларів.
МУСТАФА - Зараз?
КАДІР - Що значить «Зараз»? Прямо зараз.
МУСТАФА - *(Пише.)* Будь ласка.
КАДІР - *(Бере до рук, радіє.)* Ми зараз можемо по ньому отримати готівку?
МУСТАФА - А чого такий поспіх?
КАДІР - Фарбу куплю.
МУСТАФА - На п'ятсот доларів?
КАДІР - А вам яке діло? Захочу - й на тисячу накуплю. Хіба ні?
МУСТАФА - Та так. Але мені можна довіряти.
КАДІР - Ану зачекай.

(Кадір виходить з кімнати до Гюль.)

КАДІР - Сходи до банку, там на розі. Посвідчення особи не забудь!*(Простягає чек.)*
ГЮЛЬ - *(Читає чек. Здивована.)* Неймовірно!
КАДІР - Може він фальшивий. Біжи швиденько.

(КАДІР відчиняє двері й випускає Гюль. Зачиняє двері, йде до Мустафи.) Зараз все стане ясно.

МУСТАФА - *(Насторожується.)* Все стане ясно?
КАДІР - Довго чекати не доведеться.
МУСТАФА - Що відбувається?
КАДІР - Дасть бог, гроші на рахунку є...
МУСТАФА - Не зрозумів.
КАДІР - Я кажу про чек, що ти дав. Кажу, дасть бог, видадуть готівку по ньому.
МУСТАФА - Чек? Ти про нього говориш, пане лікарю?
КАДІР - А про що мені ще говорити?
МУСТАФА - А як же ж можуть не видати? Видадуть.
КАДІР - Зараз стане ясно.
МУСТАФА - Ти мене вважаєш обманщиком, пане лікарю?
КАДІР - Та це я так, про всяк випадок.

МУСТАФА - Тобто я схожий на голодранця? В мене є бізнес. В мене є гроші.

КАДІР - Чим ти займаєшся?

МУСТАФА - Я?

КАДІР - А тут іще хтось є?

МУСТАФА - Нема.

КАДІР - То чим ти займаєшся?

МУСТАФА - Тендери... Фірма...

КАДІР - Добре. Тоді у вас справи йдуть непогано.

МУСТАФА - Дякувати богу. Юшку сьорбаємо. Але робота не така вже й проста.

КАДІР - Та вже й не складна. Дав хабаря та й робиш свої справи.

МУСТАФА - Якби ж то все вирішувалось хабарями... А що робити з конкурентами? Прийшов чоловік, приставив пістолета до скроні. Каже: «Ти в цей тендер не лізь, бо тут тобі й хана».

КАДІР - То що ж, всі маєш ти вигравати? Цей пропустив, та й по всьому.

МУСТАФА - Тоді вже жодного не виграєш. Як уже зажив слави боягуза, то все, на цьому ринку вже ловити нема чого. Тут хоч пістолет, хоч гвалт - втрачати нічого.

КАДІР - Ту бі, ор нот ту бі...

МУСТАФА - Це що таке?

КАДІР - Ти про Шекспіра щось чув? По-нашому: «Бути чи не бути»...

МУСТАФА - А, там ще череп... Згадав.

КАДІР - Але гірше за смерть нічого немає.

МУСТАФА - Я так розумію, ви не знаєте, що таке злидні. Безвихідь страшна штука, пане лікарю. Безгрошів'я - це безвихідь. Навіть смерть, і то краще за безгрошів'я. Бо мерцю гроші не потрібні...

КАДІР - Тобто...

МУСТАФА - Тобто, якщо тобі погрожують – мусиш так само погрожувати у відповідь. Хтось хоче тобі прострелити ногу – вліпи йому кулю межі очі! Твоїм принципом має стати: «Хай плачуть над ним, а не наді мною». Інакше твої справи швах.

КАДІР - Це якийсь інший світ. Ми собі працюємо.

МУСТАФА - Ми б теж працювали, якби нам дали. Але ж де там! Казенного добра досхочу, не вкрасти гріх. Брате, брате, якби ж то ніхто на чуже не зазіхав, тоді в навіщо б ця гризня? Якщо ти будуєш, то землевідводом маю я займатися. Не можна ж усе під себе грести. Треба ж і про інших подумати, еге ж? Їх же ж теж мати на світ народила! Правда ж?

КАДІР - Я не дуже тямлю в цих справах...

МУСТАФА - Та, власне, така вже наша доля, куди подінешся. З вовками жити – по-вовчому вити. Я погано скінчу, лікарю... Як думаю про це – аж голова гудить... Всередині все тіпається. Може, й болячки мої теж від голови... Ти ж розберешся, що зі мною діється, лікарю? Кажі, розберешся? *(Замовкає.)* Дивись, побалакали – я й заспокоївся. Ніби аж легше стало. Значить, просто треба душу виливати.

КАДІР - Тобто, ти вже йдеш?

МУСТАФА - Ти сказився, лікарю? Я тут залишусь. Допоки... Допоки не одужаю.

КАДІР - Але ж я зразу сказав, п'ят днів, не більше. Бо інакше...

МУСТАФА - Гаразд, гаразд. Даю слово, через п'ять днів піду. Та я, врешті, більше й не висиджу. Вишмигну надвір, а там хай що буде. Дасть Бог, прорвемося. Спитаєш, чому не прямо зараз? Бо надія помирає останньою. Ясно, лікарю?

(Дзвонять у двері. Мустафа ховається. Кадір дивиться через вічко й відчиняє.)

ГЮЛЬ - *(Радісно вбігає. Протягає гроші.)* Ось! Ти не здивований?

КАДІР - Тепер вірю. Отримаємо ще п'ятсот та винайmemo собі домівку, не залазячи в борги.*(Швиденько рахує гроші.)* Краще трохи пізніше сходи, дай завдаток. Скажеш, решту віддамо за п'ять днів.

ГЮЛЬ - Я по телефону скажу. А ввечері занесу гроші. Скільки нам не вистачає?

КАДІР - Якщо отримаємо й ті решту, то нам навіть щось залишиться.

(Дзвонять у двері.)

ГЮЛЬ - Нам вже ніхто не треба.

КАДІР - Має ч прийти чоловік від пана Халіт. Пан Тахсін.

ГЮЛЬ - Давай не відчинимо!

КАДІР - Ми призначили чоловікові зустріч.

ГЮЛЬ - Ну то й що? Як призначили, так і скасували.

КАДІР - Ні, так не годиться. Відчиняй двері. Поглянь, вже за п'ять третя. Якщо не відчинимо, що потім скажемо панові Халіту?

(ГЮЛЬ рвучко відчиняє двері, Кадір навіть не встигає вийти. Заходить Тахсін. Вони зустрічаються поглядами з Кадіром. Кадір прожогом кидається в оглядову. Він страшенно наляканий.)

ГЮЛЬ - Проходьте, будь ласка.

ТАХСІН - Мені призначено. Пан Халіт мав зателефонувати.

ГЮЛЬ - Ви пан Тахсін?

ТАХСІН - Так, дочко.

ГЮЛЬ - Давайте я вас проведу до приймальні.

ТАХСІН - О господи!

(ТАХСІН проходить до зали, сідає, але помітно, що в нього не йде з голови Кадір.)

ГЮЛЬ - Я скажу пану лікарю, що ви прийшли.

ТАХСІН - А як ім'я пана лікаря?

ГЮЛЬ - Ка... Ка... Ка... Пан Ахмет

ТАХСІН - О господи! Я ніби його знаю. Але звідкіля? Де він раніше працював?

ГЮЛЬ - Та вже п'ять років тут.

ТАХСІН - Він ще десь буває?

ГЮЛЬ - Ні, ніде. Він тільки тут працює.

ТАХСІН - Та ніби знаю його але звідки? Мені його обличчя здається знайомим. Дуже знайомим. Здається, я його десь бачив...

ГЮЛЬ - Хіба не буває схожих людей? Щось питимете?

ТАХСІН - Дякую, дочко.

ГЮЛЬ - Я скажу, що ви прийшли. *(Заходить в оглядову.)*

ТАХСІН - Боже-боже! Боже-боже!

КАДІР - *(З острахом.)* Що він робить?

ГЮЛЬ - Намагається тебе згадати. Розпитував.

КАДІР - Про що?

ГЮЛЬ - Чи працюєш ти деінде. Ні, кажу, не працює. Вже п'ять років, кажу, тут.

КАДІР - Щось іще питав?

ГЮЛЬ - Ім'я твоє запитав.

КАДІР - Сподіваюсь, ти не сказала, що я Кадір?

ГЮЛЬ - Мало не лягнула. Але потім опам'яталась.

КАДІР - Повірив?

ГЮЛЬ - У що повірив?

КАДІР - Що я лікар.

ГЮЛЬ - Ти мене лякаєш. Скажи відверто, чого ти розхвилювався?

КАДІР - Ну й що тепер робити?

ГЮЛЬ - Та кажи вже!

КАДІР - Він мене точно впізнає. Зараз зіткнемося ніс до носа...

ГЮЛЬ - Коли так, то не з'являйся йому на очі.

КАДІР - Як не з'являться? Він же бачив, що я зайшов.

ГЮЛЬ - Я ж казала, давай не відчиняти двері. Хто цей чоловік? Звідки він тебе може знати?
КАДІР - Звідки може знати? Місяці три тому я фарбував квартиру в одного прискіпливого клієнта. Ти ще тоді не змогла прийти через хворобу моєї матері. Ну, отой тип, що закладавав всіх і кожного... Стукач Тахсін... Оце ж він і є!
ГЮЛЬ - *(З жахом)* О, Господи!
(ГЮЛЬ збентежена, КАДІР у розпачі. Тимчасом МУСТАФА, вирішивши, що відбувається щось небезпечно для нього, дістає пістолет та залазить до шафи.)

III

(ТАХСІН продовжує сидіти у приймальні. ГЮЛЬ чекає, КАДІР розмірковує, шукає якийсь вихід.)

КАДІР - *(Радісно.)* Придумав! Придумав!
ГЮЛЬ - Що?
КАДІР - Слухай сюди!
ГЮЛЬ - Кажі.
КАДІР - Ти зараз вийдеш звідси, і під якимось приводом зачиниш двері до приймальні. Я, як маляр Кадір, вийду за двері. Натисну на дзвоник, ти підеш відчиняти вхідні двері, залишивши двері приймальні відчиненими. І я зайду як майстер Кадір. Розумієш, про що я?
ГЮЛЬ - Не розумію.
КАДІР - Ну, тобто, я зайду, як знайомий йому чоловік. Зараз зрозуміла?
ГЮЛЬ - Добре, а з АХМЕТОМ як?
КАДІР - Він буде в оглядовій.
ГЮЛЬ - А сенс?
КАДІР - Він побачить мене, як Кадіра. Так і відмажемось.
ГЮЛЬ - А що потім?
КАДІР - Я так само вийду за двері, але цього разу він побачить, як я виходжу. Але не побачить, що я зайду як лікар АХМЕТ. Потім я покличу пана Тахсіна до оглядової.
ГЮЛЬ - Дуже заплутано.
КАДІР - Нічого не заплутано. Запам'ятай, що тобі треба робити, а все інше залиш мені. Зрозуміла?
ГЮЛЬ - Не зрозуміла.
КАДІР - Дивись, зараз, коли я виходитиму, зачиниш двері до приймальні.
ГЮЛЬ - Ти зараз виходитимеш?

КАДІР - *(Знімає халат, тим самим перетворюючись на маляра.)*
Так, Ось так вийду
ГЮЛЬ - А коли повернешся? Не залишай мене з ними сам на сам!
КАДІР - Та одразу ж і повернусь...
ГЮЛЬ - А я що робитиму в цей час?
КАДІР - Мовчки чекатимеш... Тримай язик за зубами, бо все зіпсуєш...
ГЮЛЬ - А як щось спитають?
КАДІР - *(Намагаючись зберегти спокій)* Забудь про все... Вийди до приймальні, зачини двері й скажи: «Зараз пан лікар Вас прийме». І чекай... Коли почувеш дзвінок, відчини двері до зали і до коридору, впусти мене... І мовчки стій... Що потім робити, я тобі скажу пізніше. Добре?
ГЮЛЬ - *(Намагається запам'ятати сказане.)* Двері... Приймальня... Потім, як подзвонять у двері... Відчинити двері до приймальні, вхідні двері... Добре. Зрозуміла.

КАДІР - Тільки будь ласка, нічого не переплутай! Інакше погоримо... Не забувай, це стукач Тахсін... Він на всіх доноси пише. Якщо второпас, що я не лікар Ахмет, то мені буде лихо, а винна в цьому будеш ти. Потім, скільки не охай, вже нічого не вдієш...

ГЮЛЬ - Я все одно не зовсім зрозуміла... А чого ти в оглядову підеш?

КАДІР - Я брат пана Ахмета! Я, наприклад, борг прийшов отримати...

ГЮЛЬ - Але ж твого брата звати Саффет...

КАДІР - Ні! Ахмет!

ГЮЛЬ - Кадіре, з тобою все гаразд?

КАДІР - Послухай, жінко, звичайно ж мого брата звати Саффет... Але поки що мій брат - Ахмет... Гаразд, не бери в голову. Тільки роби, що я скажу. Давай йди, зачини двері до вітальні та чекай там! Коли подзвонять, то відкрий двері в приймальню, потім вхідні, і впусти мене.

(ГЮЛЬ трохи здивована, але виходить до приймальні. Зачиняє двері.)

ГЮЛЬ - *(ТАХСІНУ)* Зараз лікар Вас прийме. *(Бере до рук якусь ганчірку й починає витирати тилію на вікні.)*

(КАДІР вже підійшов до дверей, як лунає дзвінок, і він швидко відчиняє. Прийшла НУРТЕН.)

НУРТЕН - Лі-і-і-карю!

КАДІР - *(Бере її під лікоть, випроваджує за двері.)* Господи!

(КАДІР теж виходить і тихенько причиняє за собою двері. ГЮЛЬ відчиняє двері приймальні, підходить до вхідних дверей і оглядається.)

ГЮЛЬ - Хто там? Хто та-а-ам?

(ГЮЛЬ зачиняє двері і розгублено заходить до приймальні...)

ТАХСІН - Хто там прийшов, дочко?

ГЮЛЬ - Нема нікого...

ТАХСІН - Гляди, щоб це не злодії! Вони завжди так роблять... Перевіряють, чи є хтось удома... А потім – раз! – і залізли...

ГЮЛЬ - Та ні, які злодії! Мабуть хтось дверима помилився...

ТАХСІН - Та ні ж бо! Тут щось не так! Треба негайно повідомити поліцію!

ГЮЛЬ - Та стривайте... Іноді таке буває...

ТАХСІН - Та ти що, дочко? Ти що? Це вони слідкують. А потім – раз! – і залізуть. Телефон там?

ГЮЛЬ - Так, але... *(Намагається перешкодити.)* Пан лікар... Буде сердитися... Пан лікар дуже суворий... Щоб оце так в його кабінеті... Ні, ні!

ТАХСІН - *(Ввійшов у раж.)* Ми ж йому не робимо нічого поганого! Навпаки! До того ж це наш громадянський обов'язок. Ти знаєш, про скільки випадків я вже зранку повідомив на гарячу лінію поліції? Пусти, дочко!

(Знову дзвонять у двері)

ТАХСІН - Стій тут! Я відчиню! Тільки я їм зможу дати відсіч!

(Незважаючи на опір Тахсіна, ГЮЛЬ відчиняє двері...)

КАДІР - *(Заходить На хвильку розгублюється.)* Пане Тахсіне!

Що ви тут робите?

ТАХСІН - *(Отетеріває. Намагається зрозуміти, що відбувається.)* Майстре Кадіре!

КАДІР - Ви, мабуть, хочете спитати, що я тут роблю? Лікар Ахмет – мій старший брат...

ТАХСІН - Твій старший брат?

КАДІР - Так, мій брат...

ТАХСІН - Боже, яка схожість! В це неможливо повірити...

КАДІР - Ми з братом - мов однойцеві близнюки.

ТАХСІН - Боже ж ти мій!

КАДІР - Пройдімо до приймальні, пане Тахсіне...

(ТАХСІН та КАДІР переходять до приймальні. Сідають.)

ТАХСІН - Боже, боже! Якщо ти Кадір, то він, виходить, пан Ахмет, так?

КАДІР - Так. Іноді пацієнти приходять до мене додому. А вже скільки людей плутає мене з братом і вітається! А дехто каже, що в мене фейс погарнішав.

ТАХСІН - Який ще фейс?

КАДІР - До того ж він краще вдягається, ніж я... А мої сусіди думають, що це я оновив гардероб. Та що там гардероб, скільки разів було, що я замість нього до матері ходив! Розпитую її, як життя, як здоров'я. Ну, підмінюю, так би мовити, брата. А мати обнімає мене: «Ахмете, Ахмете!»... Їй і невтямки, що це я. Скільки разів вона до мене, як до Ахмета: «Синку, як же я за тобою скучила!». Ви б тільки бачили, пане Тахсін!

ТАХСІН - А чому ж це ти замість брата до матері ходиш? Пан лікар що, не шанує її, цурається?

КАДІР - Чого це цурається? Просто в нього роботи стільки, що хіба раз на місяць знаходиться час зазирнути. А мати ж хоче його щодня бачити. Ось ми й мусимо викручуватися. А що у вас? Ви сюди яким вітром?

ТАХСІН - Я, їй-богу, щось останнім часом не дуже добре почуваюсь...

КАДІР - Ой, не хворійте!

ТАХСІН - Та я досі до по лікарнях і не ходив. Між нами кажучи, я не дуже цим лікарям довіряю. Це пан Халіт вашого брата порадив... Той йому ніби життя врятував... Ну то, думаю, дай і я покажуся...

КАДІР Це ви правильно зробили, пане Тахсін. Чесно кажучи, він дуже хороший лікар... Не схожий на отих решту лікарів. Не слухає пацієнтів отими різними штуками... Розпитує, що болить. Вислуховує. Ну там хіба може сказати язика показати... І тут же добере, що до чого. Ліків ніяких не виписує. Але настановам його мусите слідувати. Пані Гюль, якщо пан Тахсін дозволить, забіжу на декілька хвилин до брата...

ТАХСІН - Йди, звичайно.

КАДІР - Дякую... Ну, не стійте, пані Гюль...

(ГЮЛЬ виходить із приймальні. Чекає.)

ТАХСІН - Цікаво було б вас разом побачити.

КАДІР - А чого ж, звичайно.

ТАХСІН - Ну то, може, я тоді зайду з тобою до оглядової...

КАДІР - Зараз?

ТАХСІН - А що, не можна?

КАДІР - Та ні ж бо... Але брат – людина трохи педантична. Та й справа дуже делікатна... Скажу відверто: я прийшов по гроші... Ще розсердиться... Ви ж тепер все одно часто будете навідуватись сюди. Колись-таки побачите нас разом...

ГЮЛЬ - *(Заходить.)* Ваш брат чекає...

КАДІР - Дякую, пане Тахсін, що поступилися своєю чергою... *(Вже йдучи)* Я ненадовго...

ТАХСІН - *(Йому навздогін)* Це неможливо!

ГЮЛЬ - Ви щось сказали?

ТАХСІН - Не буває такої схожості... Поки не побачу обох братів разом, не повірю.

КАДІР - *(Заходить до кімнати. Голосом маляра)* Як ти, брате?

КАДІР - *(Змінює голос, ніби відповідає лікар.)* Здоров був!
(КАДІР видає звук, ніби брати цілються, ТАХСІН перетворився на слух, намагається почути розмову...)

КАДІР - *(Голосом лікаря)* Як діти?

КАДІР - *(Голосом маляра)* Передають тобі вітання...

КАДІР - *(Намагаючись, щоб почув ТАХСІН.)* Не соромся! Завжди чекаю на тебе! Ми ж брати... Твою проблеми – мої проблеми... Зачекай-но хвилинку! Наша розмова може затягнутись... Дай-но я привітаю пана Тахсіна...
(Надягає халат... Прочинивши двері та наполовину висунувшись з оглядової, грубішим голосом) Пане Тахсін!

ТАХСІН - *(Підводячись)* Слухаю вас...

КАДІР - Прошу вас, не турбуйтеся... Мені треба коротко переговорити з братом...

ТАХСІН - Прошу...

КАДІР - Дякую... Пані Гюль, може б пан Тахсін чогось випив? Будь ласка, приділіть йому увагу.

ГЮЛЬ - Що вам принести? Чай, каву?

ТАХСІН - Дякую... Й так спекотно...

КАДІР - Пане Тевфік, з вашого дозволу... Почувайтеся, як вдома...

ТАХСІН - Прошу... Але моє ім'я Тахсін...

КАДІР - Тю, а де ж взявся той Тевфік? Перепрошую, пане Тахсін. *(Повертається до кімнати... Говорить, щоб Тахсін добре чув...)* Яка гречна людина! Мені дуже сподобався пан Тахсін... Інтелігент! Справжній інтелігент... Можу сказати, я захоплений його порозумінням...
(ТАХСІН сідає на своє місце... Уважно дослухається до розмови...)

КАДІР - *(Голосом маляра)* Минулого місяця фарбував йому квартиру... Він дуже здивувався, коли мене тут побачив... А коли я сказав йому, що ми брати – ще більше здивувався... Справді, прекрасна людина... Можу навіть сказати, найкращий із моїх клієнтів... Надзвичайно чесний... Мабуть, має проблеми через свою порядність...

КАДІР - *(Голосом лікаря)* Та хіба ж я сам через це проблем не мав? Тому, чесно кажучи, мені й не дивно.

(ТАХСІН трохи заспокоївся. А МУСТАФА зрозумів, що все це до нього не має стосунку. КАДІР нервово на мигах показує МУСТАФІ, щоб той сховався в шафі. МУСТАФА залазить до шафи...)

КАДІР - *(Голосом лікаря)* Так що для мене велика честь лікувати таку людину, як пан Тахсін. Я вважаю, мені просто пощастило.

КАДІР - *(Голосом маляра)* Ну той я можу те саме сказати... Мені теж пощастило, що фарбував йому домівку... Дай Бог усім таких клієнтів, як пан Тахсін.

КАДІР - *(Голосом лікаря)* Любий братику. Скажи мені, будь ласка, скільки тобі дати грошей?

КАДІР - *(Голосом маляра)* Взагалі-то мені дуже незручно... Щоразу, як приходжу до тебе, ти даєш мені грошей...

КАДІР - Ну, ось тобі й маєш! Нема чого мене соромитися, братику... Якщо я сьогодні став лікарем, заробляю гроші, то ніколи не забудускільки ти для цього зробив. *(Ніби віддаючи гроші)* Цього вистачить?

КАДІР - Та це забагато. Забери половину!

КАДІР - Ні, не забери... Я в неоплатному боргу перед тобою. Своїм сьогоднішнім достатком я завдячую тобі, і ніколи цього не забуду... Не ображай мене, візьми гроші.

КАДІР - Та я краще помру, ніж тебе ображу... Не журись, беру... І не забувай, братику, я змушений взяти ці гроші, щоб пан Тахсін, ця хороша, порядна людина, не сидів, не чекав зайвого!

КАДІР - *(Стиха до себе)* Не переборщи, бо розкусить.*(Вголос)*

Ніколи не забуду! Дай но я тебе поцілую! *(Звуки поцілунку)*

КАДІР - Ну, бувай здоров!

КАДІР - Дякую, брате!

(КАДІР знову знімає халат... Робить вигляд, що кладе до портмане купюри, які щойно отримав, виходить, підходить до ТАХСІНА.)

КАДІР - *(До ТАХСІНА)* Йй-богу, таких братів ще пошукати... Тільки-но сяду на міліну одразу до нього. Він мені навіть слова сказати не дає – одразу пхає гроші до рук. Та ще й які гроші!

ТАХСІН - Хай дає! А що такого? Гребе їх, мабуть, лопатою... Ще й Бог його зна, чи всі податки платить...

КАДІР - Та ви що? Він чесна людина... З багатьох хворих і грошей не бере.

А як бере, то обов'язково квитанцію виписує...

ТАХСІН - Але ж нашому пану Халіту забув виписати...

КАДІР - О... А пан Халіт, певно, прийшов уперше?

ТАХСІН - А ти звідки знаєш?

КАДІР - Так а ви ж щойно сказали... Якщо життя йому врятував, то значить вперше...

ТАХСІН - *(Підозріло)* А тим, хто вдруге приходить, він життя не рятує?

КАДІР - Та чому ж? Але ж це ви самі сказали... Брат із тих, хто вперше, грошей не бере. Пан Халіт їх, напевно, силоміць увіпхнув та й пішов собі.

ТАХСІН - Точно так і було. А ти ж як здогадався, майстре Кадіре?

КАДІР - Та бог з вами, пане Тахсін! Хто ж краще за мене знає мого брата? Риза-ефенді?

ТАХСІН - Який ще Риза-ефенді?

КАДІР - Та то я просто так сказав. Але пан Халіт добре зробив, що гроші залишив. Наступного разу брат дві квитанції випише. Хочете, закладемося?

ТАХСІН - Точно випише?

КАДІР - Випише. Чого б мусив не виписати? Що йому заважає? Нічого ж? Незабаром він Вас покличе. А як щось треба буде, то дзвонить мені, пане Тургуте. Як будуть у вас побажання, одразу мене кличте, Тахсін бею... А зараз мені час йти, добре?

ТАХСІН - Добре, добре...

КАДІР - Бувайте здорові...

ТАХСІН - Бувай...

(КАДІР, забравши ГЮЛЬ, зачиняє оглядову. Відчиняє вхідні двері та одразу з грукотом їх зачиняє... Переходить до кімнати... Знову надягає лікарського халата)

КАДІР - Ну, тепер зрозуміла мій задум?

ГЮЛЬ - *(Радісно)* Зрозуміла!

КАДІР - Хто я?

ГЮЛЬ - Лікар АХМЕТ.

КАДІР - А тепер клич пана Тахсіна.

(ГЮЛЬ впевнено заходить до приймальні.)

ГЮЛЬ - Пане Тахсін, заходьте...

ТАХСІН - Добре.

(Спершу ГЮЛЬ, за нею ТАХСІН переходять до кімнати секретаря а потім до оглядової...)

КАДІР одразу підхоплюється.)

КАДІР - Ласкаво просимо! Пан Тахсін?

ТАХСІН - *(Знову спантеличено)* Господи, ну так же не буває! Ну не можуть же вони бути настільки схожі! Як дві краплини води!

КАДІР - На жаль, буває... І нічого не можемо з цим вдіяти.

ТАХСІН - А що, схожість завдає клопоту?

КАДІР - Ой, і не кажіть, пане Тахір, і не кажіть...

ТАХСІН - Мене звати Тахсін...

КАДІР - Перепрошую, пане Тахсін...

ТАХСІН - *(Рантково)* І сорочка у вас, як у нього... І навіть штани точнісінько такі ж самі!

КАДІР - На жаль... На жаль... І, пробачте на слові, спідне в нас теж однакове. ч ч

ТАХСІН - Нічого не розумію!

КАДІР - Послухайте, Ви нам не чужа людина... Ми з вами вже роззнайомились..

Тепер я можу Вас вважати другом, правда?

ТАХСІН - Звичайно... Це для мене честь...

КАДІР - Кому честь, кому тесть...

ТАХСІН - Який тесть? Хто кому тесть?

КАДІР - Пане Тахсін, це я жартую... Ми ж тепер друзі... Я так заспокоюю пацієнтів, а крім того, створюю невимушену атмосферу, і тим самим сприяю виникненню почуття довіри...

Так на чому ми зупинилися?

ТАХСІН - На Вашому спідньому...

КАДІР - А! Точно! Вибачте, але й спідне в нас з братом однакове. Маємо носити однакове. Якщо маєте час, можу пояснити, в чому річ.

ТАХСІН - Поясніть, бо щось це все підозріло виглядає.

КАДІР - Так от... Нас було троє братів... Найстарший я, середульший Саффет і найменший Кадір... Тобто той Кадір, якого Ви знаєте. Сім'я бідна... Наш найменший, Саффет, продає бублики й заробляє для сім'ї гроші. А ми, два гевала, намагаємось учитись. Але Саффетова жертвність нас не врятувала, бо небіжчик батько, який теж заробляв на сім'ю, впав у шахту ліфта й загинув. Єдиним засобом існування сім'ї стали Саффетові бублики. Зличайно ж наука двох братів, тобто моя та Кадірова, опиняється під загрозою. Бо ми обидва закінчили середню школу й прагнемо вищої освіти.

ТАХСІН - А чому ви не продали свою квартиру в будинку з ліфтом, а ще ж, мабуть, і з водогоном та центральним опаленням?

КАДІР - А як ми її могли продати, коли в нас її не було?

ТАХСІН - Але ж, якщо я не помиляюсь, Ваш батько впав у шахту ліфта...

КАДІР - То була шахта ліфта на будівництві, де він працював. Батько був монтажником... Хай йому Аллах воздасть щедро на тому світі, чесна була людина... Божий був чоловік у цьому світі негідників та мерзотників.

ТАХСІН - Так а спідне...

КАДІР - Я ж і веду до спіднього. Коротше кажучи, або Кадіру, або мені треба було пожертвувати собою, щоб інший вчився. І це зробив Кадір. Пішов працювати на будівництві, заробляв і мені на науку, і на прожиття родини. Потім став маляром. А я вивчився і став лікарем. І як мені було віддячити братові? Та я хутко знайшов вихід. Слава богу, гроші заробляв. Так от, що б я собі не купував – те саме купую й Кадірові, щоб сумління чисте було. Ось така наша гірка історія. Є у Вас іще питання, пане Тахсін? Щодо сорочки, штанів, взуття та навіть щодо спіднього?

ТАХСІН - Я розділяю думку вашого батька, пане лікарю. В будь-якій ситуації треба залишатися чесним. Чесний завжди в виграші.

КАДІР - Якщо так міркувати, то нечесні мали б жебратити. А чим Ви займаєтесь, пане Тахсін?

ТАХСІН - Я працюю начальником відділу кадрів в компанії пана Халіта.

КАДІР - Ви одружені?

ТАХСІН - Був. На жаль...

КАДІР - Упокой, Аллах, її душу...

ТАХСІН - Та вона не померла. Краще б померла. Пішла з дому. Три місяці тому. Мусив розлучитися.

КАДІР - Вибачте, я думав, вона померла.

ТАХСІН - Можна сказати, померла. Для мене – померла.

КАДІР - Ну добре, а чому розійшлись?

ТАХСІН - Бо вона пішла з дому.

КАДІР - А чому пішла?

ТАХСІН - Бо я чесна й порядна людина. Останнім часом почала мені колоти цим очі. Чоловік стомлений повертається додому – чого йому хочеться? Посмішки, чи не так? Еге ж, вона мене з посмішкою зустрічала... *(Перекривлює.)* «Ласкаво просимо, лопуше! Сьогодні знову на вечерю нітрати. А на солодке - десерт із лопухів. Смачного, пане лопуше!». Та якби ж це й усе. Останнім часом намагалась розповісти про план викрадення зарплати робітників мого холдингу. Я мав щось вдіяти. Намагався її переконати. Не вийшло. Що мені ще залишалось? Через це й утекла з дому. Потім розлучились. Всі мають чинити по закону. Це обов'язок кожного громадянина. Де тільки твориться беззаконня, наш обов'язок повідомити куди треба. Хай дякує богу, що в поліцію не стуконув.

КАДІР - Я вас розумію, пане Тахсін. А на що скаржитесь?

ТАХСІН - Лікарю, не сплю ночами. Тільки задрімаю – одразу перед очі постає дружина.

КАДІР - Зрозуміло, тужите за нею.

ТАХСІН - Яке там «тужите»? Вона просто обзиває мене лопухом. Тільки задрімаю – а вона: «Лопух!» - і покотилося луною. Я й прокидаюсь. Не можу спати, пане лікарю. Забув уже, що таке той сон.

КАДІР - Зрозуміло, пане Тахсін. Не знаю, чи вам легше від цього стане, але в нашій країні зараз у багатьох схожа проблема. Єдиний засіб залишатися холонокровним, багато на що не звертати уваги. Робіть як усі. Та, власне, і на дружину не дуже гнівайтесь. Не судить її суворо. Постарайтесь забути її та те, як вона з вами вчинила. Потроху намагайтеся розібратись, чому вона так робила. Ми так і робимо зазвичай.

ТАХСІН - Пане лікарю, а ліки ви пропишете?

КАДІР - Пане Тахсін, від вашої хвороби немає ліків. Йдіть додому та спробуйте заснути.

ТАХСІН - Це все, що ви мені можете порадити?

КАДІР - Все, пане Тахсін.

ТАХСІН - Дякую, пане лікарю.

КАДІР - Прошу.

ТАХСІН - Що я винен?

КАДІР - Нічого.

ТАХСІН - Ну як це – нічого? Ні, ні, ні...

КАДІР - Ваша хвороба - це не моя спеціалізація. Та я нічого вам такого, я думаю, не порадив, щоб за це гроші брати. Так що заспокойтесь, будь ласка. Була б тут ваша дружина, вона б могла мене теж назвати лопухом, але все ж таки розповім. Пан Халіт силоміць всунув мені гроші, а я так поспішав, що не встиг виписати йому квитанцію. Нагадайте йому, хай забере її, коли знову прийде.

ТАХСІН - Нагадаю. Був радий познайомитись, пане лікарю.

КАДІР - Я теж можу сказати, що був радий. Адже нас стало зовсім мало. Пані Гюль!

ГЮЛЬ - *(Заходить.)* Слухаю, пане лікарю.

КАДІР - Проведіть пана Тахсіна.

ГЮЛЬ - Прошу, пане Тахсін.

ТАХСІН - Дякую. *(Підводиться.)*

(Виходять: попереду ГЮЛЬ, за нею – ТАХСІН. ГЮЛЬ відчиняє вхідні двері й проводить ТАХСІНА.)

ГЮЛЬ - До побачення. *(Зачиняє двері.)*

КАДІР - Можеш виходити.

(МУСТАФА виходить з шафи.)

КАДІР - Коли вже почали прийом, то давай і тебе оглянемо.

МУСТАФА - Пане лікарю, я можу пройтися хоч би до приймальні? Там така задуха! Врешті-решт, я ж постійно тут. Часу в нас ще повно.

КАДІР - А чому б і ні, коли нікого нема? Сходи трохи повітря перехопи та повертайся.
(МУСТАФА заходить до приймальні. Уважно дивиться в вікно. З острахом відсажується.
Одразу ж повертається до оглядової.)

КАДІР - Легше стало?

МУСТАФА - Авжеж, пане лікарю

КАДІР - Готовий?

МУСТАФА - Готовий.

КАДІР - А ну знімай піджак. Стань рівно! Рівно стань, кажу! (Обходить його довкола.) Сядь.
Висунь язика! Добряче висунь! Скажи: «А-а-а».

МУСТАФА - А-а-а-а-а-а!

КАДІР - Та черевики зніми. Знімай, знімай! Зріст який?

МУСТАФА - Метр сімдесят п'ять.

КАДІР - Вага?

МУСТАФА - Вісімдесят-вісімдесят п'ять.

КАДІР - То вісімдесят чи вісімдесят п'ять? Ти визначись.

МУСТАФА - Вісімдесят два.

КАДІР - Недостовірна інформація веде до хибних висновків. Тобто, десь вісімдесят?

МУСТАФА - Так.

КАДІР - (Щось занотовує на папірець.) А тепер встань. Нахились та торкнись правою рукою великого пальця на лівій нозі. Торкайся, торкайся! Не можеш. Бо ніколи цього не робив. А тепер спробуй торкнутися великого пальця правої ноги лівою рукою. Ні, не виходить. Якщо не будеш робити того, що я кажу, про одужання забудь. Роби так, як я сказав, по десять разів. Раз, два, три, чотири... Молодець, молодець. Прекрасно. Про себе рахуй. Молодець! Браво! Прекрасно! Зараз стань рівно. Починаємо стрибки. Отак. Один, два, три, чотири... Десять. Добре. Молодець. (Йому сподобалось, що МУСТАФА ретельно намагається робити те, що він каже.) Так... Так... Так... Стій! Тепер глибоко вдихни! Вдыхай. Затримай дихання. Видихай. Вдих. Пауза. Видих. А зараз сядь. Розслабся, мов медуза. Висунь язика. Добре... Як почувашся?

МУСТАФА - (Захекано) Добре.

КАДІР - Якщо так, то нічого тобі тут сидіти. Одягайся та йди собі.

МУСТАФА - Не можу!

КАДІР - Але ж ти кажеш, що все в порядку.

МУСТАФА - Нічого не в порядку. Мені дуже зле.

КАДІР - Коли так, то не кажи: «Добре». Як є, так і кажи!

МУСТАФА - Більше не буду.

КАДІР - Лікарі, до яких ти ходив раніше, оглядали тебе так?

МУСТАФА - (Задумався.) Не оглядали.

КАДІР - Правду кажи.

МУСТАФА - Коли я в молодості займався боксом, тренер нас так ганяв.

КАДІР - Твій тренер був лікарем?

МУСТАФА - Не знаю.

КАДІР - Скільки років пройшло?

МУСТАФА - Дванадцять-тринадцять.

КАДІР - Не може бути. Тоді ще цієї методики не було.

МУСТАФА - Якщо так, то що ж ми тоді робили?

КАДІР - Не задавай дурних питань. Мабуть, фізкультурою займалися. То ти, виходить, дотепер і до лікаря нормально не ходив? Так?

МУСТАФА - Не ходив.

(ГЮЛЬ заходить до кімнати, з подивом споглядає з порогу.)

КАДІР - Лягай на підлогу. Долілиць. Так. Зараз закинь назад ліву ногу. Спробуй схопити себе рукою за гомілку. Та не правою, лівою! Не виходить. Доки не вийде, я твою хворобу

встановити не зможу. Давай, веселіше, веселіше! (МУСТАФА, напружуючись, намагається зробити потрібний рух.)

ГЮЛЬ - Може зробимо перерву, пане лікарю? МУСТАФА, мабуть, дуже стомився.

КАДІР - Ти стомився?

МУСТАФА - (Зніяковіло) Трошки.

КАДІР - Еге ж, з незвички. Ну нічого, втягнешся. Просто треба тренуватися. Як там кажуть?

Щоб рибу з'їсти, треба в воду лізти. Ну то лізь і лови! Не зупиняйся! Раз, два, три...

(МУСТАФА, впріваючи, продовжує робити вправу.)

IV

(Того ж дня. Вечоріє. КАДІР та ГЮЛЬ в приймальні. ГЮЛЬ виглядає через балконне вікно. КАДІР поглядає на годинник. МУСТАФА без сил лежить на кушетці. Можна навіть і спить. Проте цей сон дуже сторожкий.)

КАДІР - Зараз сонце сяде.

ГЮЛЬ - Вже так пізно?

КАДІР - Є трохи. Ти б уже йшла.

ГЮЛЬ - Ще замовлення з їдальні не принесли.

КАДІР - Та принесуть. Не хвилюйся.

ГЮЛЬ - Мені ще раз зателефонувати?

КАДІР - Навіщо? Ти ж все рівно спускатимешся. Нагадаєш.

ГЮЛЬ - Якщо хочеш, я залишусь.

КАДІР - А сенс?

ГЮЛЬ - Щоб ти не залишався сам з незнайомою людиною.

КАДІР - Тю, знайшла, про що думати. Я все одно всю ніч працюватиму, щоб стіни скінчити. Завтра буду фарбувати рами з одвірками. Треба поскоріше відвадити звідсіля пана ТУРГУТА. Ходить туди-сюди. Все боюсь, щоб щось не трапилось.

ГЮЛЬ - Поглянь-но!

КАДІР - Що там?

ГЮЛЬ - Дивись, дивись! Бачиш цю чорну автівку?

КАДІР - Бачу, ну і що?

ГЮЛЬ - Цілісінький день простояла тут біля входу. І в ній сидять якісь люди.

КАДІР - Ну люди то й люди, нам яке діло?

ГЮЛЬ - Все поглядають на цю квартиру. Коли ходила до їдальні робити замовлення, то і на мене дивились.

КАДІР - Звичайно, що дивилися, квіточко. А навіщо ти така гарна вродилася?

ГЮЛЬ - Ой, відчепись, ради бога. Якісь мутні типи. Ніби на когось чатують.

КАДІР - Нам яке діло? Може це перевдягнені поліцейські. В такі справи краще не лізти. Тебе вже діти заждалися. Не барись, іди вже.

ГЮЛЬ - Я раненько вранці прийду.

КАДІР - Приходь під обід. Може годину-другу посплю. Коли будеш вдома, зателефонуй мені від бакалійника.

ГЮЛЬ - Добре. Мені взяти ключа?

КАДІР - Не бери! Про всяк випадок, хай тут буде. Коли прийдеш, подзвониш у двері.

ГЮЛЬ - А як не почувеш?

КАДІР - Я спатиму в кріслі у приймальні. Почую.

ГЮЛЬ - Ну, на добраніч! Хай Бог помагає!

КАДІР - Дякую, любя. Не забудь нагадати в їдальні.

ГЮЛЬ - Не забуду.

КАДІР - Найважливіше ледь не забули. Що робити з домівкою?

ГЮЛЬ - Спершу зайду до господаря квартири, занесу завдаток.

КАДІР - Ну давай, біжи.

(ГЮЛЬ відчиняє двері й виходить. КАДІР підходить до балконного вікна. Уважно дивиться. За кілька хвилин стукають у двері. КАДІР дивиться через двірне вічко. Відчиняє.)

НУРТЕН - *(Заходить. Говорить тихо.)* Можна зайти, пане лікарю?

КАДІР - Заходьте. Але трохи зарано, чи не так? *(Зачиняє двері.)*

НУРТЕН - Я чекала неподалік. Побачила, що секретарка пішла, то й зайшла. Де ми присядемо?

КАДІР - Ходімо до приймальні. Ви сідайте, а мені треба зробити телефонний дзвінок. Що це у вас?

НУРТЕН - Це вам невеличка подяка.

КАДІР - Там що, бомба?

НУРТЕН - Хай бог милує, пане лікарю. Це торт. До чаю.

КАДІР - Ну навіщо такі клопоти?

НУРТЕН - Та ну що Ви, пане лікарю!

КАДІР - Я зараз.

(КАДІР іде до оглядової. Мустафа лякається.)

КАДІР - Не бійся! Пацієнт прийшов. Я причину двері, посидиш тихенько.

МУСТАФА - Добре. А що там з вечерею?

КАДІР - Дуже зголоднів?

МУСТАФА - Дуже.

КАДІР - Не хвилюйся, зараз принесуть.

МУСТАФА - А котлети «чійкьофте»* будуть? (* - дослівно «сирі котлети» - котлети *(переважно вегетаріанські)* з запареного булгуру *(особливого виду пшеничної крупи)*)

КАДІР - От про них я не подумав. Мабуть тому так і затримується замовлення. Все принесуть. Сиди тихо.

(КАДІР заходить до приймальні з двома склянками чаю.)

КАДІР - Будь ласка.

НУРТЕН - Ой, навіщо? Я б сама зробила.

КАДІР - Ну що ви, пані НУРТЕН!

НУРТЕН - Можна, я візьму тарілку з виделками?

КАДІР - Не можна, бо ви моя гостя. *(Виходить.)*

(НУРТЕН дістає з сумки люстерко й дивиться в нього. Підфарбовується. Кадір розставляє на столик те, що приніс.)

НУРТЕН - *(Бере до рук ніж.)* Сподіваюся, Ви дозволите мені накрити на стіл?

КАДІР - Якщо вам не важко.

НУРТЕН - *(Кладе один шматочок тарту Кадіру, інший - собі.)* Смачного!

КАДІР - Дякую! О-о-о, дуже смачно!

НУРТЕН - Смачного! Ви того дня були такі уважні...

КАДІР - Це наша робота. Але мені так незручно за ті прикраси...

НУРТЕН - Повірте, така жінка у вас у кабінеті, у такого інтелігентного лікаря - це нещастя. Від вас пацієнти розбігаються. Ненормальна якась. Це, мабуть, тому, що трохи я трохи звернула на вас увагу...

КАДІР - Вона дуже ревнива. Завжди пацієнткам влаштовує концерти.

(Сидять, дивляться одне на одне.)

НУРТЕН - Та чи ви секретарки не знайдете? Хай собі йде геть.

КАДІР - Сьогодні, пані Нуртен, важко знайти надійну людину. Вона добре робить свою роботу. Вчасно приходить, вчасно йде. Вміє тримати язика за зубами. Вона чесна. Тобто, є в неї хороші риси.

НУРТЕН - Але ж вона втручається у всі ваші справи! Як таке можна витримати? Прямо неначе дружина!

(Дзвонять у двері.)

КАДІР - Я вечерю замовив. Мабуть принесли. Пробачте.

НУРТЕН - Прошу.

(КАДІР впевнено корокує до входних дверей, впевнено дивиться у вічко. З жахом повертається до приймальні.)

КАДІР - Швидше! Що робити? О господи!

НУРТЕН - Що сталось, пане лікарю?

КАДІР - Жінка!

НУРТЕН - Щойно помітила вашу обручку. Так значить, ви одружений. Варто було дружині завітати – де Ваша шляхетність і ділася!

КАДІР - Якій дружині! Це секретарка! Швидко!

НУРТЕН - Що мені робити?

КАДІР - Сховайтесь! Стійте! *(Частину того, що на столику, віддає Нуртен.)* Візьми це! Швиденько!

(Спершу кидаються на балкон, хапаються по сторонах, потім Кадір веде її до оглядової. Весь цей час настирливо дзвонить дзвінок. Мустафа спостерігає, як вони забігають до кімнати, та й собі починає панікувати.)

МУСТАФА - Пане лікарю?

КАДІР - До шафи!

НУРТЕН - Як це?

КАДІР - Лізь, кажу!

НУРТЕН - Хто цей чоловік?

КАДІР - Не питай! Лізь!

(КАДІР пхає до рук Мустафи, те, що тримає в руках. Зачиняє двері шафи.)

КАДІР - Цитьте! Поки я не прийду, сидіти мовчки! Що я роблю? *(До Мустафи)* Виходь.

МУСТАФА - Я теж сховаюсь.

КАДІР - Не треба! Прийшла секретарка.

(Витягає з шафи МУСТАФУ та затихає на його місце НУРТЕН, біжить до дверей, в які вже луплять ногами, а Мустафа залишається, намагаючись второпати, що відбувається.)

КАДІР - *(З докором)* Мало дверей не виламала!

ГЮЛЬ - *(Заходить з пакетами в руках)* Де ти подівся?

КАДІР - Де ж мені бути? У ванній. Господи, а ти чого прийшла?

ГЮЛЬ - Тобі не догодиш. Забрала вечерю й принесла, щоб голодні не сиділи. Але ні, і це не сподобалось.

КАДІР - Так дзвонила в двері, я думав, облава.

ГЮЛЬ - Яка ще облава?

КАДІР - Навіть у туалеті спокою немає! Облиш уже, не затримуйся! Я накрию.

ГЮЛЬ - Стій! Ти не впорашся.

(ГЮЛЬ іде до кухні. Повертається.)

ГЮЛЬ - Де поділися тарілки?

КАДІР - Звідки я знаю? Десь там, стоять.

ГЮЛЬ - Немає!

КАДІР - Господи, та йди вже! Не гай часу! Діти вдома самі. Я все знайду. Ще й до господаря квартири маєш зайти.

ГЮЛЬ - А я дурна, намагаюсь, як краще!

(ГЮЛЬ щойно збиралась відкрити двері й піти, як у двері подзвонили. КАДІР зразу подав знак, щоб МУСТАФА сховався. МУСТАФА заліз до шафи. ГЮЛЬ відчиняє двері. Всередину заходять КІЛЕР і жіночка бандитського вигляду.)

ЖІНОЧКА - Добрий вечір!

ГЮЛЬ - Проходьте.

КІЛЕР - Нам би подзвонити...

КАДІР - Подзвонити?

ЖІНОЧКА - Ну, по телефону подзвонити.

КІЛЕР - Ми застрягли в дорозі. Бачимо – світло горить, от і зайшли.

ЖІНОЧКА - Ми в боргу не залишимося! Скажете скільки – заплатимо.

КАДІР - Добре, дзвоніть.

КІЛЕР - Де телефон?

КАДІР - *(Вказує на кабінет секретарки.)* Ось тут.

КІЛЕР - Приватна розмова.

ЖІНОЧКА - Вийди, браток.

КАДІР - Добре. Тільки не довго.

(КАДІР та ГЮЛЬ переходять до приймальні. КІЛЕР набирає номер, а ЖІНОЧКА переходить до оглядової. Роздивляється. Знову відчиняє двері.)

ГЮЛЬ - Кадіре! Це один із тих, що в машині сиділи. Мені страшно.

КАДІР - Що там страшного?

ГЮЛЬ - Поглянь, обое виглядають, ніби вбивці.

КАДІР - Не мели дурниць!

ЖІНОЧКА - Нема нікого.

КІЛЕР - Прошвирнись довкола!

ЖІНОЧКА - Добре.

(ЖІНОЧКА заходить до приймальні.)

ЖІНОЧКА - Завдали вам клопоту.

КАДІР - Та який там клопіт.

ЖІНОЧКА - Та таки клопіт. Але не ображайтесь. В боргу не залишимося. *(Підходить до балконних дверей, нишпорить очима.)* Оце і все? Більш нічого немає?

КАДІР - Чого немає?

ЖІНОЧКА - Ще однієї кімнати, наприклад.

КАДІР - Є невеличка ванна кімната. Ось тут. А чому ви питаєте? Я щось не зрозумів...

ЖІНОЧКА - Кабінетик невеликий. Але вам вистачає.

КАДІР - Вистачає.

ЖІНОЧКА - То мій чоловік Покажи де туалет, ми сходимо.

ГЮЛЬ - Проходьте. *(Відчиняє двері.)*

ЖІНОЧКА - *(Заходить.)* Дякую, мамашо.

ГЮЛЬ - Кадіре, це ті, що в машині сиділи!

КАДІР - Не вигадууй! Причепилась до тієї машини...

КІЛЕР - *(Нарешті відповів абонент.)* Шеф! Це я. Ми в будинку, де він заховався. Обходимо квартири, мовляв, треба подзвонити. Ось до чого додумалися! Ми бачили, як він заходив до цього будинку. Шеф, не я один бачив, всі бачили. Ясно. Одразу ж. Негайно. Безжально. Цього разу вже не втече. Закінчимо справу – зателефоную. Цього разу нікуди не дінеться. Десь тут, у будинку, у якійсь квартирі. Треба буде – десять днів стерегтимо. Не хвилюйтесь, все зробимо. Дякую. *(Кладає слухавку.)*

(КІЛЕР заходить до приймальні.)

КІЛЕР - Дякую.
КАДІР - Та ради Бога...
КІЛЕР - Де там моя благовірна? Де тебе чорти носять?
КАДІР - Вона в цьому...
ЖІНОЧКА - (*З'являється.*) Стули писок! Тут я! Все?
КІЛЕР - Все. Подзвонив. У тебе що?
ЖІНОЧКА - Нікого нема!
КІЛЕР - Що там ми винні?
КАДІР - За що?
ЖІНОЧКА - Ну ми ж дзвонили...
КАДІР - Та про що мова? Ще за телефонний дзвінок гроші платить?
КІЛЕР - Аякже. Ми не хочемо бути винні. Дзвонити треба в відповідності до свого гаманця.
ЖІНОЧКА - Ну, годі вже розводитися. Давай, скільки даси.
КІЛЕР - (*Понтовим жестом витягає з гаманця стос банкнот, затискає їх у долоню Гюль.*) Самі з себе це, як його, зробимо, але м'ясникові кланятися не підемо.
ЖІНОЧКА - Тьху ти, ледь не забула. (*Витягає з кишені фотографію, показує.*) Уважно погляньте. Бачите цього типа? Він сюди не приходив? Уважно дивіться!
КАДІР - Вперше бачу.
ГЮЛЬ - Я теж.
КІЛЕР - Дивіться, ви ж від нас все одно нікуди не подінетесь. Не робіть із нас дурнів! Якщо бачили, то чесно скажіть.
КАДІР - Та не бачили ми! Якби бачили, то чого б нам приховувати? Хто це взагалі такий?
ЖІНОЧКА - Друг наш один, любий...
КІЛЕР - Все, ходімо.
КАДІР - До побачення.
(*ГЮЛЬ відчиняє двері, щоб випустити їх, і тут заходить Тургут. Кілер із Тургутом леди не стикаються.*)
ЖІНОЧКА - дивися, куди йдеш, батя!
КІЛЕР - Окуляри протри, старий пень!
(*КІЛЕР та ЖІНОЧКА з понтами йдуть геть.*)
ТУРГУТ - Це хто такі?
КАДІР - Приходили подзвонити. Ми не могли їм відмовити.
ТУРГУТ - Нічого пускати сюди бозна-кого.
ГЮЛЬ - Вони сказали, що подружжя...
ТУРГУТ - Як справи йдуть, майстре?
КАДІР - Завтра на ранок залишаться лише рами з одвірками.
ТУРГУТ - Чудово. Ну давайте, Бог на поміч.
КАДІР - Дякуємо, пане Тургуте.
ГЮЛЬ - Вип'єте чогось?
ТУРГУТ - Дякую, дочко. Не пускайте сюди різну наволоч. Ви бачите, що робиться? Не доведи Господи, всяке може бути. (*Виходить.*)
ГЮЛЬ - Зачиняє двері. Значить, вони Мустафу караулять! А ти мені не вірив! Тепер бачиш, еге ж?
КАДІР - Тепер бачу.
ГЮЛЬ - І що тепер робити?
КАДІР - А що робити? Я не знаю. Що ти пропонуєш?
ГЮЛЬ - Треба його хутчіше спровадити звідсіля.
КАДІР - І куди він піде?
ГЮЛЬ - Хай іде собі, куди хоче. Аби тільки тут його не було.
КАДІР - Нікуди він не піде. Його вб'ють, шойно він на вулицю вийде.
ГЮЛЬ - То ми тепер про нього дбатимемо чи про себе?
КАДІР - По-людському, то й про нього б треба теж подбати.

ГЮЛЬ - Хтозна, що він такого накоїв, що його отак вистежують.

КАДІР - Наскільки я зрозумів, ув'язався в якийсь тендер і виграв його.

ГЮЛЬ - Еге ж, ми повинні свою голову підставляти, аби він грошей заробив. Чудова країна!

КАДІР - Про одне ти тільки забула: завдяки йому ми тепер квартиру винайmemo. Він мусить залишитися в живих, адже він нам ще п'ятсот доларів винен. Якщо його вб'ють, нам на квартиру вистачить?

ГЮЛЬ - *(Пристає на це.)* Гаразд, а йому ти про це розповіси?

КАДІР - Я ще не вирішив. Але, мабуть, краще нічого не казати. Він і так переляканий. Хай сидить собі спокійно своїх п'ять днів. Гроші заробимо, а там - як уже Бог дасть...

ГЮЛЬ - А якщо вони так і будуть його стерегти?

КАДІР - Безвихідних ситуацій не буває. Щось придумаємо, щоб витягти Мустафу звідси.

ГЮЛЬ - А як не придумаємо? А якщо його вб'ють?

КАДІР - Ну то вб'ють.

ГЮЛЬ - Давай у поліцію повідомимо. Хай приїдуть і витягнуть його з халепи.

КАДІР - А тоді й нас у кайданки, еге ж? Ти здуріла? Облиш, я сам усе владнаю. Але відтепер геть нікому не відчиняємо. І на дзвінки не відповідаємо.

ГЮЛЬ - А якщо пан Ахмет дзвонитиме?

КАДІР - Скажемо, що ніякого дзвінка не було.

ГЮЛЬ - А якщо пан Тургут прийде?

КАДІР - Будемо в вічко дивитися. Тільки йому й відчинимо.

ГЮЛЬ - А той же в шафі сидить! Ще задихнеться!

КАДІР - Облиш, я сам розберуся.

ГЮЛЬ - *(Обережно визирає в балконне вікно.)* Якщо ти думаєш, що вони сіли собі, та й поїхали, то ти помиляєшся. Влізли ми в халепу.

КАДІР - Не бери в голову, щось придумаємо. І ще не забувай: нема більшої халепи, як залишитися безхатченками. Іди собі спокійно.

(ГЮЛЬ іде, зачиняє за собою двері. КАДІР дивиться через балконне вікно. Очевидно, побачив, як ГЮЛЬ пройшла, бо йде до оглядової. Відчиняє шафу. Звідти виходять розпашілі МУСТАФА й НУРТЕН.)

КАДІР - Ні про що в мене не питайте. Ти - тримай свою вечерю, а Ви, пані Нуртен, ходімо зі мною.

(КАДІР іде до приймальні, а НУРТЕН і МУСТАФА здивовано дивляться одне на одного.)

МУСТАФА - Я – Мустафа.

НУРТЕН - А я – Нуртен. Я незаміжня.

МУСТАФА - І я неодружений. Як мені вас знайти?

НУРТЕН - *(Бере папірця, щось пише, простягає Мустафі.)* По цьому телефону.

КАДІР - Пані Нурте-е-ен!

НУРТЕН - Іду, пане лікарю! *(Мустафі)* Подзвони мені!

МУСТАФА - Подзвоню.

(НУРТЕН збентежено бере МУСТАФУ за руку, не хоче лишати його, але чує кроки КАДІРА й мусить іти до приймальні.)

КАДІР - Будь ласка, пані Нуртен, повернімося до нашого чаю.

НУРТЕН - Іншим разом, пане лікарю. Я вся в торті. Треба бігти додому відмиватися. Дякую вам за все.

КАДІР - Прошу. Завдав я вам клопоту.

НУРТЕН - Навпаки. Це було неймовірно. І все завдяки вам. А зараз краще я піду. Та мені тепер і немає сенсу залишатися.

КАДІР - Немає?

НУРТЕН - Немає. Ви ж одружені. В моєму віці я вже не шукаю собі пригод. Таїтися, ховатися - це не для мене. Я просто хочу знайти своє щастя...

КАДІР - Хоч би чаю попили. Клопоталися, та й гроші витратили.

НУРТЕН - Та то дрібниці. Якось іншим разом поп'ємо, пане лікарю. До побачення!

КАДІР - До побачення, пані Нуртен.

(НУРТЕН випурхує метеликом. МУСТАФА наминає «сирі котлети», які принесли з їдальні, і, час від часу завмираючи, вочевидь, думає про НУРТЕН. КАДІР мало-помалу дістає приладдя, готується фарбувати. Він теж зажурений. Раптом Мустафа стривожено вбігає в кімнату секретарки і, визирнувши в вікно, хапається за телефон.)

ЖІНОЧИЙ ГОЛОС - *(Стривожено)* Ми вимушені призупинити роботу нашого підприємства. Ми відновимо роботу, щойно наш керівник пан Мустафа повернеться з замиської поїздки. Якщо Ви бажаєте залишити повідомлення... *(Чути шум боротьби, може навіть кілька пострілів.)*

ЧОЛОВІЧИЙ ГОЛОС - *(Хрипко)* Чортів Мустафа! Сподіваюся, невдовзі тебе сюди внесуть вперед ногами. Не бійся, похорон буде пишний, як тобі й личить. Чекаємо на тебе з нетерпінням! *(Лунає дикий, моторошний регіт.)*

(МУСТАФА з перекошеним обличчям кладе слухавку. Зрозуміло, що на компанію Мустафи здійснено напад. МУСТАФА в розпачі.)

V

ДЕНЬ ТРЕТІЙ

Час - ближче до полудня. Фарбування стін завершено. Залишились рами, одвірки. МУСТАФА спить в оглядовій, КАДІР - у приймальні, на кріслах. Мустафа прокидається. Беззвучно встає, навшпиньки підходить до балконного вікна. Кривиться, сідає в крісло в приймальні. Стривожений, думає про щось. Дзвонить телефон. Прокидається КАДІР, якусь хвилину ніби хоче піднятися, але знову опускає голову на крісло. Помічає, що Мустафа прокинувся.

КАДІР - А ти чого так рано підхопився?

МУСТАФА - Телефон дзвонить.

КАДІР - Я чую.

МУСТАФА - Ти не відповіси?

КАДІР - Ні. Хай дзвонить.

МУСТАФА - А якщо пацієнти прийдуть?

КАДІР - Я тепер і пацієнтів не прийматиму. Поки рами з одвірками не скінчу - нікого не прийматиму. Не можна одночасно фарбувати й пацієнтами займатися.

МУСТАФА - А я ж залишаюсь, правда?

КАДІР - Звичайно, залишаєшся. Ти тепер у нас свій. Ще три дні ти свій.

МУСТАФА - Та я можу не тільки три, а й усі п'ять. А хочеш - то й тиждень...

КАДІР - Ні, ні! Три дні якраз досить. Ох він і дзвонить!

МУСТАФА - Хочеш – можу шнур витягти.

КАДІР - Ні, ні, не треба. Хай собі дзвонить. Собака гавка, а караван іде. Цікаво просто, скільки ж він ще буде дзвонити. А ти теж стомився. Добряче ти мені допоміг.

МУСТАФА - Фарбувати – класно.

КАДІР - Класно. Якби не було класно, то хіба я б залишив улюблену справу, щоб взятися за пензлі? (Ні сіло ні впало) У тебе який розмір взуття?

МУСТАФА - У мене?

КАДІР - Ні, у мене!

МУСТАФА - Сорок третій.

КАДІР - Впевнений?

МУСТАФА - Я ж собі сам взуття купую.

КАДІР - А глянеш - так ніби сорок четвертий.

МУСТАФА Деякі моделі – взагалі сорок другий налазить. А чого ви питаєте, пане лікарю?

КАДІР – Та так. Давай спробуємо ще трохи поспати. *(Заплющують очі. До телефонного дзвінка додається ще й дзвінок у двері.)* Це, мабуть, секретарка. Та ти все одно побудь в оглядовій.

(МУСТАФА проходить до оглядової. КАДІР дивиться в вічко, відчиняє двері.)

ГЮЛЬ - *(Вбігає схвильована.)* Ти що, телефона не чуєш?

КАДІР - Чую. Не бери слухавку.

ГЮЛЬ - Та він уже й не дзвонить.

КАДІР - От і добре. З самого ранку розривається.

ГЮЛЬ - Я чаю заварю.

КАДІР - Завари. Потім трохи поприбираєш. Стіни я дофарбував. Зараз треба швиденько розібратися з рамами й одвірками, бо мене вже нудить від усього цього.

ГЮЛЬ - Від чого?

КАДІР - Ну від чого? Від всього, що оце відбувається. Але я вже спланував.

ГЮЛЬ - Ану ж?

КАДІР - Я сьогодні одвірки дофарбую, завтра зранку поприбираємо. Це вже буде четвертий день. Скажемо, щоб підписав чек на решту суми, щоб воно не висіло. Завтра до вечора пофарбую другим шаром одвірки.. А там уже й п'ятий день. Шостого дня чекати не будемо, здамо роботу панові Тургуту, ось і все. Пан Ахмет приїде наступного дня, тож ми, виходить, закінчимо на день раніше.

ГЮЛЬ - Ті чекають під під'їздом. Якщо до того часу не поїдуть, що з цим кадром робитимемо?

КАДІР - Ну, тут вже точно не залишимо. Щодо цього я теж маю одну ідею.

ГЮЛЬ - Маєш ідею? А чого ж не кажеш? Ну і що ж там за ідея?

КАДІР - *(Самовпевнено)* У тебе ж чоловік - не абищо! Голова! А ти ще й досі не в курсі?

ГЮЛЬ - Та кажи вже, не муч!

КАДІР - Як ми врятуємо його з лабет тих, що стережуть перед під'їздом? А ти сама подумай.

ГЮЛЬ - Та я кілька днів уже думаю. Нічого не придумується.

КАДІР - І не придумується, бо ти книжок не читаєш. Ні романів, ні оповідань... Не знаєшся ні на логіці, ні на психології.

ГЮЛЬ - Та не тягни вже kota за хвіст, кажи!

КАДІР - Ні, ти спочатку сама трохи подумай. Думай собі спокійно, бо я насправді вже все владнав.

ГЮЛЬ - Там, під під'їздом, такі чудовиська вартують, що самому треба бути чудовиськом, щоб усе владнати.

КАДІР - Не завжди силу можна перемогти силою. Здебільшого достатньо докласти розуму. Ну давай, заварюй вже чай.

ГЮЛЬ - Що ти вже надумав? Ну розкажи...

КАДІР - Гарзд, дам тобі підказку. На розі є крамничка. Звернула увагу?

ГЮЛЬ - Та тут тих крамничок повно. Яка з них?

КАДІР - Це не проста крамничка. Точніше, це - бутік. «Паранджа-бутік». Згадала?

ГЮЛЬ - Згадала. Але я щось нічого не розумію.

КАДІР - Подумаєш - зрозумієш. Подумай трохи. Але не бійся. Я все прорахував. Тепер захочу - і випурхне Мустафа, мов та пташка.

ГЮЛЬ - Ну то захоти.

КАДІР - Іще чого! Ми ж тоді квартиру винайняти не зможемо. На все свій час. Потерпи трохи. Тобі теж буде невеличке завдання. Але воно цілком безпечно... І не причитай, все одно не скажу. Їсти хочеться. Чим скоріше приготуєш сніданок, тим скоріше дізнаєшся, як нам безпечно спровадити Мустафу. Бачиш, он там папірець? Запиши на ньому: «Сорок третій». Пиши, пиши...

ГЮЛЬ - *(Пише)* Говориш загадками...

КАДІР - Не забуваймо: головне - все передбачити. Ну, ходімо на кухню.

(ГЮЛЬ, заінтригована, поспішає на кухню.)

(ЗАВІСА)

ДІЯ ДРУГА

VI

ДЕНЬ П'ЯТИЙ

КАДІР, тримаючи в руках пензля, з виглядом художника кладе останні мазки, ГЮЛЬ тим часом з усією серйозністю протирає ганчіркою столик, крісла. Очевидно, фарбування повністю закінчено. МУСТАФА в оглядовій із тацею – снідає. КАДІР із задоволенням оглядає приймальню, двері.

КАДІР - Ну як?

ГЮЛЬ - Чудово, молодець.

КАДІР - І ти молодець. Гідно викрутилися з халепи. *(Заходить до Мустафи.)* Смачного!

МУСТАФА - Дякую, пане лікарю.

КАДІР - Ну що, вже чотири ночі ти тут переночував...

МУСТАФА - Еге...

КАДІР - Сьогодні ночуєш востаннє.

МУСТАФА - Ще б кілька днів...

КАДІР - Ну, може ще на ніч залишишся. Але то вже я вирішуватиму. Гаразд?

МУСТАФА - Так я ж не одужав...

КАДІР - Ні, ні, з тобою все гаразд. Але якщо буде треба, залишимо тебе ще. Що там ми сьогодні мали зробити?

МУСТАФА - Не знаю...

КАДІР - Знаєш, знаєш. Що ми мали зробити за день до виписки? Зняти решту гро...

МУСТАФА - А якщо я завтра випишу?

КАДІР - Ні, ні. Все треба робити вчасно. Мало там що... Випиши чек, випиши. Якраз пані секретарка зараз не зайнята, хай піде зніме.

(МУСТАФА витягає чекову книжку, виписує чек.)

КАДІР - *(Бере, роздивляється.)* Чудово. Сподіваюся, і на цей грошей на рахунку вистачить.

МУСТАФА - Вистачить. І якщо я ще тиждень пробуду, то теж вистачить. І на місяць. В мене грошей – хоч лопатою загібай.

КАДІР - *(Прямує до ГЮЛЬ.)* Ось і це владнали. Збігай хутчіш, зніми.

ГЮЛЬ - *(Бере чек.)* Ще щось треба?

КАДІР - Ні. Не барися тільки! *(ГЮЛЬ іде. МУСТАФА відносить тацю на кухню. Потім приходить у приймальню до Кадіра.)* Може кинути мені цю медицину?

МУСТАФА - А чому?

КАДІР - Подивися на ці стіни! Пересічний маляр так не пофарбує, правда ж?

МУСТАФА - Правда.

КАДІР - Ти чого засмучений?

МУСТАФА - За домом скучив, пане лікарю. За мамою, за татом, за братами й сестрами.

КАДІР - А ти не одружений?

МУСТАФА - Ні. Точніше сказати, втратив я дружину.

КАДІР - Коли?

МУСТАФА - Близько двох років тому.

КАДІР - Співчуваю. Ти ж такий молодий, то й вона, напевно...

МУСТАФА - Всього двадцять було...

КАДІР - Дорожньо-транспортна пригода?

МУСТАФА - Ні. Замах був на мене. Влучили в неї.

КАДІР - Лихо яке... А діти є?

МУСТАФА - Якби вона залишилася жива, то через два місяці б народила. Пішла, навіть не подарувала мені богатиря.

КАДІР - Ти ще молодий, вдруге оженишся. Чи ти не думаєш більше одружуватися?

МУСТАФА - Думаю, чого ж не думаю. Я оце якраз хотів спитати. Оця пані Нуртен, ваша пацієнтка... Ну, з якою ми разом у шафі ховалися...

КАДІР - А, та що торт принесла...

МУСТАФА - Та сама. Що вона за людина?

КАДІР - Наскільки я помітив, хороша людина. І симпатична...

МУСТАФА - Я вам дещо скажу, але тільки між нами.

КАДІР - Можеш бути зі мною абсолютно відвертим. Я ж твій лікар!

МУСТАФА - Вона мені дуже сподобалася. Ми тоді так зблизилися з нею...

КАДІР - Авжеж. В одній шафі сиділи.

МУСТАФА - Я попросив у неї телефон. І вона дала! Ось!

КАДІР - Ач, спритний який! Так а ти їй теж сподобався?

МУСТАФА - Якби не сподобався, хіба б вона дала телефон? Сказала, що можу їй передзвонити.

КАДІР - То й передзвонив би.

МУСТАФА - А як? Дасть Бог, викараскаюся звідси - тоді передзвоню.

КАДІР - Викараскаєшся? Так ти ж тут із власної волі сидиш! Чи я чогось не знаю?

МУСТАФА - Ні! Це я щось таке ляпнув...

КАДІР - Гарзд, то чого ж ти зараз не подзвониш?

МУСТАФА - Подзвонити?

КАДІР - Звичайно, подзвони. Куй залізо, поки гаряче. В таких справах часу гаяти не можна. А це ще й порядна жінка. Щойно зрозуміла, що я одружений, одразу ж відсторонилася. Не упусти! Зараз же зателефонуй!

МУСТАФА - *(Йде в кімнату секретаря, набирає номер. Видно, що зовсім зніяковів.)* Ало! Я хотів би поговорити з пані Нуртен. Хто я? Мустафа. Ну, кабінет лікаря... Шафа... Торт... *(Простодушно сміється.)* Мені теж дуже приємно. Я в цьому... Ну, там само. У лікаря. Хотів би побачитися... Ні, ні, не можу! Та я й Стамбула практично не знаю. Ну тут я, тут. Так. *(КАДІРОВІ)* Пропонує зустрітися.

КАДІР - Чудово.

МУСТАФА - Але, каже, в місті, на Таксімі. Може хай би сюди прийшла?

КАДІР - *(На хвильку задумується.)* А чому б і ні?

МУСТАФА - *(В слухавку)* Ви ж уже знаєте, де кабінет лікаря. Приходьте сюди. Зараз? Чудово! До побачення! *(Кладе слухавку.)* Зараз прийде.

КАДІР - Диви, владнав справу. Молодець! Посидите в кімнаті.

МУСТАФА - Посидимо.

КАДІР - Раптом що - ...

МУСТАФА - Сховаємося, пане лікарю.

КАДІР - В тебе он рот аж до вух.

МУСТАФА - Я вашої доброти вік не забуду!

КАДІР - Може, підете кудись, прогуляєтесь. Пані Нуртен же Стамбул знає.

МУСТАФА - Ні, ні! Навіщо це? В нас іще буде час прогулятися.

КАДІР - Ну, як знаєш...

(МУСТАФА нищечком виглядає крізь балконне вікно й одразу ж відсторонюється. КАДІР підходить до нього. Визирає.)

КАДІР - Оту машину бачиш?

МУСТАФА - Бачу. Щось трапилося?

КАДІР - Вже чотири дні отак під під'їздом стоїть. Щось тут не так, але що - не доберу. В чому може бути річ?

МУСТАФА - Не знаю...

(Дзвінок у двері.)

КАДІР - Це, мабуть, секретарка. Але ти все одно йди в оглядову.

МУСТАФА - Ясно.

(МУСТАФА проходить в оглядову. КАДІР дивиться у вічко, відчиняє двері. Заходить ГЮЛЬ, за нею - ХАЛІТ.)

ХАЛІТ - Мууууууу!

КАДІР - *(Отетеріває.)* Пане ХАЛІТ? Будь ласка, проходите до приймальні.

ХАЛІТ - *(Мукаючи, йде до приймальні.)* Ого, яка в вас тут краса стала! Аж на душі радісно, їй-богу!

КАДІР - Тепер хоч на щось схоже...

ХАЛІТ - Та ну! Краса, чиста краса. У вас телефон що, не працює? Я відучора дзвоню, ніяк не додзвонюся..

КАДІР - Мабуть, щось із ним трапилось. Усі скаржаться. Але сьогодні ми на дзвінки відповідали.

ХАЛІТ - А я вже понавидумував собі чортзна-що. Подзвонив в аварійну службу, кажуть, все гаразд.

КАДІР - Десь там у під'їзді дріт обірвався. Прийшли, полагодили.

ХАЛІТ - На роботі телефон - найважливіша річ. Без нього - мов без рук. А знаєш, чогоя до тебе сьогодні прийшов?

КАДІР - І чого ж, пане ХАЛІТ?

ХАЛІТ - Дякую, що приділив увагу панові Тахсіну.

КАДІР - Та Бог з вами! Я ж нічого такого не зробив. Як він зараз?

ХАЛІТ - Чудово. Йому цей похід до вас пішов на користь. Одужав він. Що ви з ним робили, що він одразу одужав?

КАДІР - Та нічого я не робив.

ХАЛІТ - Та як це, нічого? Його ніби підмінили. Ти ж знаєш, він у нас був начальником відділу кадрів. Так я наполіг, щоб його негайно підвищили до заступника директора з кадрових питань.

КАДІР - Нічого не розумію.

ХАЛІТ - Ти йому, мабуть, порадив із розумінням поставитися до дружини.

КАДІР - Так, пригадую, щось я таке казав.

ХАЛІТ - Так от, він усю ніч думав над твоїми словами. Вирішив, що вони слухні, і змінився.

КАДІР - Це ж треба!

ХАЛІТ - Ти знаєш, яким він раніше був? Той іще правдолюб. Тільки-но побачить, що хтось щось, на його думку, неправильно робить - миттю кидається виправляти. Його навіть за це прозвали Стукач Тахсін. Де міг - намагався боротися з хабарями, бачив зловживання - негайно інформував керівництво. Геть за тероризував компанію. Скільки разів я його викликав, казав: «Тахсіне, не лізь не в свої справи, бо вилетиш з роботи. Ти живеш застарілими уявленнями. В нашій країні зараз утверджується нова мораль. Тепер що вхопив - те й твоє. Виживає найсильніший. Ти ж поглянь - через твоє правдолюбство від тебе навіть дружина пішла!» Але хто б там слухав! Пропускає все повз вуха, а сам уперто робить по-своєму. Якщо нема до чого присікатися, то візьме повідомить поліцію про порушника правил дорожнього руху, або поскаржиться в Міністерство охорони здоров'я на керівництво лікарні.

КАДІР - А зараз, кажете, його відпустило?

ХАЛІТ - Повністю!

КАДІР - Значить, він більше не стучить?

ХАЛІТ - Не стучить! Коли він вийшов від тебе й приїхав на роботу - я першим побачив зміни на краще. Тільки-но мене побачив - одразу й каже: «Пане Генеральний директоре! Дякую, що порадили мені цього лікаря!»

КАДІР - Боже ж ти мій!

ХАЛІТ - Ти порадив йому з розумінням поставитися до дружини, і цього виявилось досить. Мені здається, причина всіх змін у ньому криється в цій пораді.

КАДІР - Пригостити Вас чимось? Чай, кава, холодна «Кола»?

ХАЛІТ - Я б чогось прохолодного випив.

КАДІР - Хвилиночку. *(Йде до секретарської кімнати, до ГЮЛЬ.)* Гроші видали?

ГЮЛЬ - Видали.

КАДІР - От і добре. Хай будуть у тебе. Принеси з холодильника дві «Коли». *(Повертається до приймальні.)* Он воно, значить, як...

ХАЛІТ - Тобто, Тахсін нарешті зрозумів, у якому він світі живе. І він не забарився це підтвердити.

КАДІР - І що ж він зробив?

ХАЛІТ - Ми взяли на роботу трьох нових співробітників. І він заграбастав їхню першу платню. Спитаєте, звідки я знаю? Один із цих новачків - мій небіж. Тахсін, звичайно, про це не знав.

КАДІР - Тьху ти! Виходить, я панові Тахсіну ведмежу послугу зробив...

ХАЛІТ - Чого це? Я коли про це почув, одразу зробив Тахсіна заступником директора, адже перші добрі ознаки того, що він стає нормальною людиною, дуже порадували правління компанії. Адже воно теж було не в захваті від того, що в компанії працює людина такої капосної вдачі, хай би і на невисокій посаді. Ми негайно викликали його на збори й привітали з новим призначенням. Він усім подякував і сказав, що відтепер працюватиме ефективніше. А в очах читалося щастя й службова запопадливість. Він ніби проголошував радісну звістку, що відтепер буде, як усі. Одразу ж безапеляційно заявив, що треба, не гаючи часу, взяти нових людей на місце п'яти співробітників передпенсійного віку. Ви зрозуміли, в чому річ, пане лікарю? Пятеро новачків - це п'ять перших получок.

КАДІР - Ви ж не жартуєте, я правильно зрозумів, пане Халіт?

ХАЛІТ - Які там жарти! Я розповідаю все, як є. Значить, ви теж не в курсі нових порядків. Зараз все приватизують, і тільки ті, хто має гроші, зможуть вивчитися й заробляти собі на життя. А хто не зможе - помре, залишиться невігласом або буде приречений голодувати. Тобто, в новому світо устрої немає місця слабким і немічним. Та на практиці й не може бути, ось уже майже сотню років пнуться, пнуться, здійснити не можуть. Силоміць могутніх із нікчемними не зрівняєш, це вже зрозуміло. Тоді треба лозунги поміняти. Застарілі викинути на смітник, а на всіх вулицях, проспектах, скрізь на видноті порозвішувати правильні: «Справа майстра боїться», «Виживає найсильніший», «Як дбаєш, так і маєш», «Рятувати корабель - справа капітана». Треба, щоб люди це засвоїли. А Тахсін тепер - капітан, який рятує корабель. І це завдяки вам, пане лікарю. *(ГЮЛЬ приносить «Колу».)* Дякую, дочко.

ГЮЛЬ - На здоров'я, пане Халіте *(Іде до своєї кімнати.)*

ХАЛІТ - Щось він забарився...

КАДІР - Хто?

ХАЛІТ - Тахсін! Ми мали тут зустрітися. Він хотів вам подякувати. А потім ми з ним поїдемо на роботу.

(Дзвонить телефон.)

КАДІР - О, дивіться, вже працює.

ХАЛІТ - Так чудово!

ГЮЛЬ - *(Бере слухавку.)* Алло! Так... Так, пане лікарю... Секундочку... *(Зазирає до приймальні.)* Дзвонять...

КАДІР - З Вашого дозволу... *(Йде до секретарської, бере слухавку.)* Алло... Це я. Так, пане Ахмете... Дякую, вам теж. Все закінчили. Вийшло чудово. Висохло. Я незабаром передзвоню панові Тургуту, хай прийде подивиться. Ви коли повертаєтесь? До Стамбулу... Ви в Стамбулі? А коли приїхали? А де ви зараз? Через п'ятнадцять хвилин? Добре... Чудово... До побачення... *(Вражений, кладе слухавку. До ГЮЛЬ)* Пан Ахмет повернувся з Німеччини. Зараз буде тут!

ГЮЛЬ - Як це? Він же мав через два дні повернутися?

КАДІР - Звіки я знаю, як? Він шойно з душу вийшов. «Висушу, - каже, - голову й приїду».

ГЮЛЬ - Божечки, а що ж тепер робити?

КАДІР - Треба їх усіх хутко повиставляти звідси. Спершу давай із цим Мустафою розберемось. Піди скажи панові Халіту, що я буду трошки зайнятий.

ГЮЛЬ - *(Заходить до приймальні.)* Пане Халіт, запропонувати Вам ще що-небудь?

ХАЛІТ - Дякую, дочко, дякую.

ГЮЛЬ - У пана лікаря виникла нагальна справа...

ХАЛІТ - Нічого страшного. Я ж тут, як удома. Посиджу собі. Хай займається справами. *(Дістає з кишені газету, починає гортати.)*

КАДІР - *(Бачить, що зайшла ГЮЛЬ)* Неси пакет.

ГЮЛЬ - Який пакет?

КАДІР - Те, що ти купила в «Паранджа-бутіку». Швиденько! *(ГЮЛЬ біжить на кухню, повертається з пакетом у руках.)* Сиди тут. *(Йде до оглядової.)* Слухай, Мустафа, ти вже одужав. Я тебе сьогодні виписую.

МУСТАФА - Сьогодні?

КАДІР - Сьогодні. Трохи згодом. Чого тебе даремно тут тримати?

МУСТАФА - Але ж я за п'ять днів заплатив.

КАДІР - А я тебе власним коштом годував. От і порахувалися.

МУСТАФА - Ні! Нікуди я не піду!

КАДІР - Спокійно, не кип'ятися. Я знаю, що тебе під під'їздом чекають. Але нічого тобі не буде. Пройдеш собі спокійнісінько прямо в них перед носом.

МУСТАФА - Звідки ти про все це знаєш?

КАДІР - Що ж, ти мене зовсім за дурня вважаєш, Мустафа? Ти ж в них із-під носа тендер увів, ось вони й полюють за тобою. Ти не питав – я не казав. А що я мав робити?

МУСТАФА - Ну, коли ти все це знаєш, то ти не можеш мене виставити звідси. *(Витягає пістолет.)* Я лишусь тут!

КАДІР - Опустити пістолет, Мустафа. Я вже про все подбав. *(Розкриває пакет. Дістає чорне запinalo-чаршаф, ридикюль, темні окуляри й туфлі, трясє цим перед Мустафою.)*

Вдягайся! Зараз ми тебе нарядимо. Вийдеш собі, та й підеш. А ти думаєш, чого я в тебе питав про розмір? Нічого страшного нема, Мустафа. Якщо ти не підеш, то буде ще більша халепа, причому і для тебе, і для мене. Позавчора вони сюди приходили, нібито подзвонити. Показували твою фотографію, розпитували. Ми аж упріли, поки їх спроводили. Але зараз іншого виходу в нас немає, бо вони, починаючи з нижніх поверхів, почали все обшукувати. Не бійся! Робитимеш, як я скажу - пташкою випурхнеш звідси.

МУСТАФА - А коли вони про мене питали, то чому мені ніхто нічого не сказав?

КАДІР - Та я думав... А сенс? Я ж тоді ще не підстрахувався.

МУСТАФА - А зараз підстрахувався?

КАДІР - А ти сам незабаром побачиш. *(Гукає)* Пані ГЮ-У-УЛЬ!

ГЮЛЬ - *(Заходить.)* Слухаю, пане лікаре.

КАДІР - Допоможи йому вбратися.

ГЮЛЬ - *(Розкриває пакет)* Знімайте піджак.

МУСТАФА - І як я, без піджака піду?

КАДІР - Не задавай зайвих питань! В пакет покладемо. Та й туфлі теж знімай!

МУСТАФА - І що, босоніж іти?

КАДІР - Ага, такий собі Тарзан із Маніси. Не мели дурниць! І припини задавати питання! *(МУСТАФА ошелешено дивиться, як ГЮЛЬ вдягає на нього чорний чаршаф. Дзвонять у двері.)* Я сам відчиню, не відволікайся. *(Виходить.)*

МУСТАФА - А якщо це вони?

ГЮЛЬ - Тихо! *(Прислухається.)*

КАДІР - *(Дивиться в вічко. Мусить відчинити, адже в приймальні сидить Халіт.)* Ласкаво просимо, пане Тахсін!

ТАХСІН - Ти Кадір чи Ахмет?

КАДІР - Я той, що лікар.

ТАХСІН - А, ти, Господи, Боже мій! Пан Халіт уже тут?

КАДІР - Чекає. Проходьте.

ХАЛІТ - Проходь, Тахсінчику, проходь. Щось ти забарився.

ТАХСІН - Пане Генеральний директоре, ми з дружиною помирилися.

КАДІР - Помирилися?

ТАХСІН - Завдяки вам, пане лікарю.

КАДІР - Так а що я такого зробив?

ТАХСІН - Та вже зробили.

ХАЛІТ - Я ж казав, пане лікарю, Ви йому очі відкрили.

КАДІР - Я з вашого дозволу відлучуся на хвилинку.

ХАЛІТ - Авжеж, займайтеся своїми справами, пане лікарю.

ТАХСІН - *(Переконавшись, що КАДІР пішов)* У лікаря є брат. Одне лице. Той маляр.

Схожість - просто нереальна. Очам не віриш.

(ТАХСІН і ХАЛІТ продовжують бесідувати, вже нечутно.)

КАДІР - *(Побачивши МУСТАФУ в чорному чаршафі й окулярах)* О, саме те!

ГЮЛЬ - Якраз впору.

МУСТАФА - Туфлі жмуть.

КАДІР - Ти ж сам казав, сорок третій. Сам винуватий.

ГЮЛЬ - Ледве вліз.

КАДІР - Ану, пройдися. Та ридикюль на плече повісь.

(МУСТАФА з величезним напруженням намагається зробити декілька кроків. Йому це наледве вдається.)

МУСТАФА - Давайте я краще свої туфлі взую.

КАДІР - Зверху дама, знизу валет? Ні, так не піде. Трохи походи, вони всядуться по нозі.

ГЮЛЬ - А якщо ще й під дощ у них потрапиш...

МУСТАФА - А скільки ж мені ходити на цих підборах?

КАДІР - До таксі – ми таксі викличемо.

МУСТАФА - А де ж я тоді в них під дощ потраплю?

КАДІР - Не задавай безглузких питань, Мустафа! Ти поки потренуйся ходити, а я тобі знайду таксі. *(Виходить.)*

(Поки МУСТАФА при підтримці ГЮЛЬ тренується ходити по кімнаті, КАДІР наводить у списку корисних телефонів на стіні телефон зупинки таксі, набирає.)

КАДІР - Алло... Можете терміново прислати таксі? Вулиця Йолпалас, будинок «Акин». Ми будемо з вікна дивитися, одразу ж спустимось. Тільки без затримки, будь ласка! *(Кладе слухавку, повертається до Мустафи та Гюль.)* Ну як? Ходить?

ГЮЛЬ - Ти ж бачиш, ледве-ледве.

МУСТАФА - Я сходами не спущусь.

КАДІР - На ліфті поїдеш!

МУСТАФА - Хай мене краще хтось під руку веде.

КАДІР - Куди?

МУСТАФА - До таксі. Бо ще візьму й розпластаюся.

КАДІР - А хтось це хто?

МУСТАФА - Ти.

КАДІР - Не можна.

МУСТАФА - Ще й як можна. *(Хочає його попід руку.)* Важкенько, але терпимо. Бачиш?

КАДІР - Я не могу ризикувати.

МУСТАФА - Якщо це так ризиковано, то чого ж ти мене виганяєш?

КАДІР - Та де там ризиковано. Але все одно, мало там що...

МУСТАФА - *(Сідає)* Якщо мало там що, то я тут лишаюся. Якщо щось може трапитись, то хай краще тут. Принаймні, помру не в жіночому вбранні!

КАДІР - *(Бачачи, що той намагається стягти з себе чаршаф)* Стривай! Що ти одразу песимізм розводиш? Щось придумаємо. Ану, допоможи йому ще раз пройтися. А я гляну, чи не приїхало таксі.

(МУСТАФА продовжує свої вправи, КАДІР іде до приймальні.)

КАДІР - Вибачте, не можу приділити Вам часу.

ХАЛІТ - Ви, лікарю, займайтеся своїми справами, прошу Вас. Ми ж тут свої.

КАДІР - *(Визирає в вікно.)* Де ж ця машина?

ХАЛІТ - Яка машина?

КАДІР - Я таксі викликав, ось-ось має під'їхати.

ТАХСІН - Ви про машину сказали, я й згадав. *(Схоплюється з місця, показує.)* Бачите оту чорну машину?

ХАЛІТ - Ну-у-у?

КАДІР - І що з тією чорною машиною?

ТАХСІН - Коли я вперше до вас приходив, вона стояла. І зараз там само стоїть.

КАДІР - Не звертав уваги...

ТАХСІН - Як на мене, то дуже вона підозріла. І типи якісь мутні в ній сидять сидять...

ХАЛІТ - Може, це поліцейські в цивільному? Наприклад, операцію готують.

ТАХСІН - Зараз розберемось. *(До КАДІРА)* Яка назва цієї вулиці?

КАДІР - Йолпалас.

ТАХСІН - А назва будинку - «Акин», правильно?

КАДІР - Все ви знаєте, пане Тахсін.

ТАХСІН - Дозвольте зателефонувати?

КАДІР - Будь ласка.

ТАХСІН - Не бійтеся, ніхто не дізнається, що дзвонили звідси.

ХАЛІТ - *(Коли ТАХСІН іде до секретарської)* Звичка - друга натура. Знову він за своє...

ТАХСІН - *(Набирає номер)* Алло! *(З видимим задоволенням)* Гаряча лінія поліції? На вулиці Йолпалас, навпроти будинку «Акин» вже чотири дні стоїть якась чорна автівка. А в ній - четверо осіб непевного вигляду. Ми думали, що це може бути поліція в цивільному. Але не виключено, що це терористи, тому я, виконуючи свій громадянський обов'язок, вирішив вас поінформувати. Прошу вас відреагувати, щоб не сталося трагедії. Ну що ви, це ж мій обов'язок. *(Кладе слухавку, йде до приймальні.)* Кажуть, це не поліція.

ХАЛІТ - Тахсіне, ти ж казав, що перестанеш лізти не в свої справи?

ТАХСІН - Ну бувають же винятки, пане Генеральний директоре.

(Всі троє чекають біля вікна. Дзвінок у двері. КАДІР дивиться в вічко, відчиняє.)

КАДІР - Пані Нуртен?

НУРТЕН - Я до пана Мустафи.

КАДІР - Я в курсі. Заходьте. *(Спочатку заходить до оглядової сам, озивається до закутанного в чаршаф МУСТАФИ, який був поліз у шафу)* Все в порядку, розслабся! *(До ГЮЛЬ, яка, побачивши НУРТЕН, готова спалахнути)* Це не до мене, це до нього. Вони одружуватись зібрались. Виходь, залишимо їх наодинці.

(КАДІР та ГЮЛЬ виходять, НУРТЕН стоїть, не впізнавши МУСТАФУ в чаршафі. ГЮЛЬ лишається в секретарській, КАДІР іде до приймальні, стає біля вікна.)

МУСТАФА - Ти мене не впізнала?

НУРТЕН - *(Налякано)* Ой!

МУСТАФА - *(Відкриває обличчя.)* Не бійся, це я!

НУРТЕН - А чого це ти так вирядився?

(МУСТАФА беззвучно розповідає, НУРТЕН із подивом слухає. Тим часом дзвонять у двері.)

(ГЮЛЬ визирає в вічко. КАДІР причиняє двері приймальні, підходить теж.)

ГЮЛЬ - Це Тургут. Можемо не відчиняти.

КАДІР - *(На хвилю задумується.)* Скажи їм, нехай сховаються.

(ГЮЛЬ кидається до оглядової, на мигах показує, щоб поховалися. КАДІР відчиняє двері.)

ТУРГУТ - Здоровенькі були, майстре!

КАДІР - *(Притишеним голосом)* Ласкаво просимо, пане Тургуте.

ТУРГУТ - Ти вже в курсі, що Ахмет приїхав?

КАДІР - Та в курсі. Я саме збирався вам дзвонити. Ми дофарбували.

ТУРГУТ - А чого пошепки?

КАДІР - Там двоє поліцейських.

ТУРГУТ - *(Збентежено)* А що трапилось?

КАДІР - Не знаю. Напевно, стежать за підозрілою машиною навпроти. Я так розумію, думають, що в ній терористи.

ТУРГУТ - *(Через шпарину від нещільно зачинених дверей зазирає в приймальню.)* Хоч би ще тут стрілянину не зчинили, не доведи Господи! Усі стіни попсують! Та й хто ж так стежить? Поставали прямо коло вікна й відсвічують!

КАДІР - Та з вигляду навіть не скажеш, що це поліцейські. Люди собі, як люди. Поглянеш - такий собі, приміром, генеральний директор якогось холдингу...

ТУРГУТ - Ага, а той, поруч - начальник відділу кадрів.

КАДІР - Ні, скоріше вже заступник директора.

ТУРГУТ - *(З посмішкою)* Ох і кадри ці поліцейські, ох і кадри! Дивись, як витріщилися. Ніби кіно дивляться.

КАДІР - Але ж можуть моментально вихопити зброю й зрешетити все довкола.

ТУРГУТ - От тому й треба пильнувати. Вони тобі сказали, що вони поліцейські?

КАДІР - Та не казали. Я сам зрозумів. Вони прийняли мене за лікаря. Я не став сперечатися.

ТУРГУТ - І правильно. Бо лікарів навіть вони остерігаються. Як би там не було, а ми їм потрібні.

КАДІР - Решту грошей я від Вас отримаю, чи від пана Ахмета?

ТУРГУТ - *(Не відводячи погляду від того, що відбувається в приймальні, навпомацки дістає з кишені пачку купюр - очевидно, перерахованих заздалегідь - і простягає Кадіру..)* І папірця підпиши. Ахмет у цих речах дуже прискіпливий.

КАДІР - Ви тут поки подивіться, а я піду візьму ручку й підпишу. *(Йде до секретарської й крадькома набирає номер на телефоні.)* Алло! Покличте, будь ласка, до телефона пана Тургута! Терміново! А де він? Дорогенька, слухайте мене уважно. Негайно його знайдіть. В їхньому будинку пожежа. Хай терміново їде додому. Я? Сусід його. Ні хвилини не гайте! *(Кладе слухавку. Підписує документ. До ГЮЛЬ. Коли подзвонять, покличеш пана Тургута. Ясно?)*

ГЮЛЬ - Ясно.

(КАДІР тишком повертається до ТУРГУТА.)

КАДІР - Ну що тут?

ТУРГУТ - Та нічого, дивляться, як і дивилися.

КАДІР - Візьміть розписку. Я підписав. Передасте панові Ахмету.

(Якийсь час стежать мовчки. Лунає телефонний дзвінок.)

ГЮЛЬ - *(Бере слухавку.)* Алло! Хвилиночку. *(Кладе слухавку на стіл, пошепки кличе ТУРГУТА.)* Пане Тургуте, Вас до телефону.

ТУРГУТ - *(КАДІРОВІ)* От, знайшли час. Будь тут! *(Беззвучно йде до секретарської, бере слухавку.)* Алло. Так, я. В мене справи, говори коротко. Пошепки, бо тут зараз операція почнеться. Кажі. Так... Де? В нашому будинку? Хто? Сусід? Зараз буду. *(Кидає слухавку. Тишком біжить до Кадіра, штовхає його рукою в бік. Квапливо шепоче.)* У нас у будинку пожежа. Я поїхав.

КАДІР - *(Навздогін ТУРГУТОВІ, що саме відчинив двері й виходить)* Дай Бог, щоб усе обійшлося! *(До ГЮЛЬ)* З цим розібралися. Ті нехай збираються на вихід. Я гляну, чи не приїхало таксі.

(ГЮЛЬ йде до оглядової, виводить НУРТЕН із МУСТАФОЮ зі схованки. Щойно КАДІР підходить до вікна, з вулиці з короткими проміжками лунає досить гучний звук клаксона.

КАДІР на мигах пояснює таксистові, що вони зараз вийдуть. Клаксон гудить востаннє,

уривчасто, ніби вилаявшись, і замовкає. КАДІР причиняє двері приймальні, проходить до оглядової.)

ТАХСІН - Дивіться, і поліція під'їхала.

ХАЛІТ - Але зупинилася.

ТАХСІН - О, поліцейський із машини вийшов. Куди це він прямує? А ті навіщо капот у машині відкрили?

(КАДІР заходить до оглядової.)

КАДІР - Таксі під'їхало. Просто під під'їздом стоїть. Вам лишається просто вийти й сісти. А ти чого це туфлі зняв? Ми тут навпіл перериваємось, а ти дурнею маєшся!

МУСТАФА - Проведи мене під руку.

КАДІР - Хай тебе веде під руку жінка, яка за тебе заміж зібралася. Жінки пригоди люблять. Правда ж, пані Нуртен? Беріть його під руку.

ГЮЛЬ - Хай спершу взується.

МУСТАФА - А можна, я взую щось без підборів?

КАДІР - Не вимотуй нам кишки, Мустафа. Сказано тобі ні, значить, ні. (МУСТАФА поспіхом намагається взутися, але в нього не виходить.) Ну ти ж їх шойно взував, Мустафа!

МУСТАФА - Ноги розпухли.

КАДІР - Налізе! Має налізти! Вони вже зараз сюди прийдуть!

(МУСТАФА насилу взуває туфлі. Ретельно закутавши обличчя, бере під руку НУРТЕН. Важко ступаючи, доходить до дверей. Беззвучно відчиняє їх, підштовхує МУСТАФУ з НУРТЕН до виходу. Потім беззвучно зачиняє за ними двері.)

КАДІР - (Глибоко з полегшенням зітхає.) Ху-у-ух!

(Дзвінок у двері. КАДІР дивиться в вічко, але не відчиняє.)

МУСТАФА - (Гукає з-за дверей.) Пакет! пакет!

КАДІР - (До ГЮЛЬ) Піди принеси їм той пакет.

(ГЮЛЬ блискавично кидається в оглядову й тягне пакет.)

МУСТАФА - (З-за дверей) Пакет! Пакет! Туфлі! Піджак!

КАДІР - (Напіввідчинивши двері, аби той не міг знову зайти) Не верещи! Вже несе. (Бере у ГЮЛЬ пакет, простягає крізь прочинені двері. Одразу ж зачиняє двері, глибоко зітхає з полегшенням.) Вони пішли, правда ж?

ГЮЛЬ - Пішли.

КАДІР - Їй-богу, аж не віриться. Відкараскалися. Правда ж?

ГЮЛЬ - Ні, ще не відкараскалися. Ти забув про тих, що в приймальні.

КАДІР - Точно. Ну ми з ними таку саму штуку провернемо. Знайди мені візитівку пана Халіта.

ГЮЛЬ - (Шукає.) Десь тут була. Ах ти, Господи...

КАДІР - Та швидше! Ось-ось пан Ахмет прийде. Ну, ворушись. Не знайшла? Нема?

ГЮЛЬ - Таж нема! Що тепер робити?

КАДІР - Краще вже в нього попросити.

ГЮЛЬ - А хіба ж можна?

КАДІР - А чого ж не можна? Ще й як можна! Дивись! (Тишком заходить до приймальні, підходить до ХАЛІТА з ТАХСІНОМ) Ну що там?

ХАЛІТ - (Так само притишеним голосом) З поліцейськими розмовляють.

ТАХСІН - Ти диви! Поліцейські дають цим мутним типам гроші!

ХАЛІТ - А що тут дивного? Дрібних не було, решту віддають.

КАДІР - Пане Халіте, ми загубили Вашу візитівку.

ХАЛІТ - (Навпомацки витягає з кишені піджака візитівку, простягає.) Ось поліцейські вже люди як люди стали. Ну, тепер можна не переживати за майбутнє країни. (КАДІР іде до секретарської, беззвучно розмовляє по телефону.) Судова система, поліція, охорона здоров'я, Прем'єр-міністр, навіть Парламент. От тепер я вірю, що система починає працювати. Новий світовий порядок і до нашої країни дійшов.

(КАДІР на мигах пояснює ГЮЛЬ, що, коли подзвонять, треба покликати до телефону ХАЛІТА. Сам іде до приймальні, теж спостерігає крізь вікно. Раптом знепокоюється. Знадвору лунають постріли. ХАЛІТ і ТАХСІН падають на підлогу. КАДІР продовжує спостерігати. Несамовито реве й вищить колесами таксі, й із виразу обличчя КАДІРА стає зрозуміло, що МУСТАФІ й НУРТЕН вдалося втекти. Западає тиша. Раптом дзвонить телефон. ГЮЛЬ знімає слухавку.)

ГЮЛЬ - Хвилиночку. *(Іде до приймальні.)* Вам з роботи телефонують, пане Халіт.

КАДІР - *(Нормальним голосом до Халіта, який іде, пригнувшись)* Небезпека минула, можете спокійно йти.

ХАЛІТ - *(Бере слухавку.)* Алло. Я... Що трапилось? Що??? Негайно викличте пожежну команду! Продиктуй їм точну адресу! Я виїжджаю туди! Скажеш пожежним, що я щедро віддячу! Тільки не забудь! Щедро віддячу! *(Кладе слухавку.)* У нас удома пожежа.

КАДІР - Дай Бог, щоб усе обійшлося!

ХАЛІТ - *(На хвилю затримавшись, посміхається.)* Гарно придумав.

КАДІР - Вам треба поспішати, пане Халіте!

ХАЛІТ - Не хвилюйся, зараз піду. І Тахсіна з собою заберу. Тільки от зараз додому зателефоную.

КАДІР - Навіщо? Не гайте часу!

ХАЛІТ - Ти, звичайно, тримався молодцем, із самого початку. Але я тебе розкусив, щойно побачив, як ти фарбуєш. Не такий я телепень, як ти думаєш.

КАДІР - Та що Ви!

ХАЛІТ - Я тебе прошу, майстре Кадір...

КАДІР - Але ж...

ХАЛІТ - Все, все, облиш. Ти мені справді дуже до душі припав. Та й життя ти мені врятував. І таки до душі припав... Те, як ти видурив у номер, коли загубив візитівку - було понад усяку хвалу. Ось вам найяскравіший приклад людини нового типу! А, там же ти ще мені квитанцію винен. Тахсін до неї причепився. Не хотілося б, щоб ти оце море переплив, а в калюжі втопився. Підпиши вже щось та при ньому віддай. Пане Тахсі-і-ін! *(Підходить ТАХСІН. ХАЛІТ притискає до грудей КАДІРА, щиро розцілює його в обидві щокі).* Так тримати! Все в тебе вийде. Ходімо вже, Тахсіне. Там підготували порядок денний зборів Правління. Бути тобі, мабуть, директором департаменту персоналу! *(Бере квитанцію, яку підписав і простягає йому КАДІР.)* Та навіщо це, пане Ахмете? Ну, будьте здорові. *(До ГЮЛЬ)* А ти, дочко, з нами не попрощаєшся?

(ГЮЛЬ підходить теж. ХАЛІТ і ТАХСІН виходять. КАДІР зачиняє двері. Зітхає з величезним полегшенням. Обіймає дружину. Щасливі, але вимучені, йдуть і просто падають у крісла.)

ГЮЛЬ - Щось по панові Халіту не скажеш, що на пожежу поспішає.

КАДІР - Облиш. Як там кажуть: роби добро й кидай його в воду.

ГЮЛЬ - Стривай, це щось не з цієї опери.

КАДІР - А й правда, не з цієї. *(Переривчасто дзвонять у двері. КАДІР і ГЮЛЬ підхоплюються. Оглядають себе, приводять до ладу зовнішній вигляд.)* Все одно, спершу в вічко подивись, а тоді відчиняй.

ГЮЛЬ - *(Дивиться.)* А, це той дядько, що казав, мовляв, це вайло не впорається.

КАДІР - Ану ж, дай-но я гляну. *(Дивиться, тоді з привітною усмішкою відчиняє двері.)* Заходьте, пане лікарю!

АХМЕТ - *(Заходить.)* О-о-о! О-о-о-о-о! *(По черзі оглядає приймальню, секретарську, оглядову)* О-о-о-о-о! Браво, майстре! Недаремно вас Тургут так нахваляв. Вітаю!

КАДІР - Дякую, пане лікарю.

АХМЕТ - Це я вам дякую. Вам і вашій дружині.

ГЮЛЬ - Робота наша така.

АХМЕТ - А Тургут не приходив?

КАДІР - Приходив. Решту грошей віддав. Я розписку написав, йому віддав. А потім йому подзвонили, й він кудись побіг. Ключі ваші ось тут.

АХМЕТ - Дякую. Я вами дуже задоволений. А квартиру мені можете пофарбувати цими днями?

КАДІР - Після того, як переїдемо - чому б і ні?

АХМЕТ - Ну то дасте знати. Я чекатиму.

КАДІР - *(Збираючи начиння)* Залишилося відро водоемульсійної фарби. Ще й банка емалі. З вашого дозволу, ми заберемо - в новій хаті ремонт робитимемо.

АХМЕТ - Беріть, беріть. А, точно, ви ж квартиру шукали!

КАДІР - Винайняли.

АХМЕТ - Не лишилися просто неба? Марно тільки панікував.

ГЮЛЬ - Але ж наморочилися, пане лікарю.

КАДІР - З вашого дозволу ми підемо, пане лікарю? В нас часу обмаль.

АХМЕТ - Звичайно, звичайно. Дякую вам за все.

КАДІР - До побачення, пане лікарю!

ГЮЛЬ - Бувайте здорові!

АХМЕТ - До побачення. Дякую за роботу. Я чекаю на ваш дзвінок, майстре Ридван.

КАДІР - *(Голос з-за дверей)* Кадір! Кадір!

АХМЕТ - Ах ти, Господи, знову все переплутав! Дякую, майстре Кадір! *(Зачиняє за ними двері. Задоволено оглядається довкола. Йому подобається. Дзвонить телефон. АХМЕТ бере слухавку.)* Алло! Ну і де ти подівся? Чудово, просто чудово. Як може не сподобатись? Що? Не зрозумів! Пожежа? І що? Ага... А там що? То чого ти тоді переймаєшся? Так. Ну їй-богу, вперше бачу, щоб людина побивалася, що в неї хата не згоріла. Надурили? То тобі прикро, що тебе надурили? Та у нас весь народ у дурні пошили, і що? Позавчора речник уряду виступав по телебаченню, сказав що ціни в жодному разі підвищуватися не будуть. Три дні не пройшло - ціни почали стрибати вгору. Ось чим треба перейматися. Бо непереливки. Якби ж то вони сказали, що піднімуть ціни, а самі не підняли - хіба б хто став обурюватися, мовляв, надурили? Жартую я так оптимістично. Точнісінько, як ти! Їж собі, пий та дякуй Богові. Гарзд. У мене купа новин. Приїжджай та підемо десь пообідаємо.

(Голосу вже не чути. Ахмет продовжує телефонну розмову, а тимчасом завіса плавно закривається.)

КІНЕЦЬ

Перша редакція: 1 серпня 1996, Стамбул

Друга редакція: 10 лютого 1997, Стамбул